

sterk stelsel,
groter bereik

plan sectorinstituut openbare bibliotheken 2010 – 2012

inhoud

5 Een nieuw sectorinstituut

- 6 Missie
- 8 Beknopte voorgeschiedenis
- 8 Organisatie van het Sectorinstituut
- 9 Positie van het instituut
- 9 Verhouding tot andere actoren
- 10 Charter en Collectieve agenda
- 10 Programmatisch werken
- 12 Vertegenwoordiging en samenhang
- 12 Onderzoek en kennisdeling
- 12 Digitale innovatie
- 13 Maatschappelijke verankering
- 13 Opleidingen
- 13 Certificering
- 14 Aangepast lezen
- 14 Tot slot

15 Programma Vertegenwoordiging en samenhang

- 16 Internationale vertegenwoordiging en promotie
- 16 Samenwerking stelsel
- 17 Stimuleren innovatienetwerken
- 18 Inbedding ingezet beleid

19 Programma Onderzoek en kennisdeling

- 20 Project Bibliotheekmonitor
- 21 Project Programmaonderzoek
- 22 Project Congres openbare bibliotheken
- 23 Project Bijzonder hoogleraar
- 24 Project Ontwikkelen van prestatie-indicatoren

- 25 Programma Digitale innovatie
 - 26 Project Monitoring Bibliotheek.nl
 - 27 Project Organisatie vulling Nationale Bibliotheek Catalogus
 - 27 Project Digitale infrastructuur
 - 28 Project Promotie digitale diensten

- 30 Programma Maatschappelijke verankering
 - 31 Project Leesbevordering
 - 32 Project Mediawijsheid
 - 33 Project Leven Lang Leren

- 35 Programma Opleidingen
 - 36 Project Opleidingsprogramma wetenschappelijk onderwijs
 - 37 Project Opleidingsprogramma HBO
 - 37 Project Opleidingsprogramma MBO

- 39 Programma Certificering
 - 40 Project Certificering openbare bibliotheken
 - 41 Project Basispakket provinciale service organisaties (PSO's)
 - 42 Project Keurmerk informatiearchitectuur
 - 42 Project Wetgeving

- 44 Programma Aangepast lezen
 - 45 Project Collectiebeleid aangepaste lectuur
 - 46 Project Innoveren productie en distributie
 - 47 Project Bereik vergroten

- 48 Begroting

Een nieuw sectorinstituut

Het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken is op 1 januari 2010 opgericht. Dit eerste beleidsplan geeft de doelen en middelen weer voor het Sectorinstituut in de periode tot en met 2012.

5

missie

6 Bibliotheken waren en zijn de toegangspoort tot kennis, informatie en cultuur. Dit vraagt nu een andere rol van de bibliotheek dan voorheen. Waar nieuwsgierige Nederlanders vroeger op de fiets sprongen om de dichtstbijzijnde bibliotheek leeg te lenen, zoeken ze tegenwoordig op een andere manier antwoorden op hun vragen. Bibliotheken moeten daar op kunnen inspelen door een eigentijdse dienstverlening aan burgers te bieden met hulpmiddelen als internet. In het digitale domein vervagen ook de grenzen uit de analoge wereld. Openbare en wetenschappelijke bibliotheken hebben in het digitale domein veel gemeen. En met het oog op het versterken van de sector en het vergroten van het domein is een nauwe samenwerking tussen deze voorheen sterk gescheiden sectoren wenselijk geworden.

Om de mogelijkheden van bibliotheken optimaal tot hun recht te laten komen, is een nauwe samenwerking gewenst met maatschappelijke partners, in het bijzonder scholen. De veranderende positie van bibliotheken maakt het ook nodig de initiële opleidingen en bijscholing voor medewerkers in de bibliotheek opnieuw te bezien, bij voorkeur in samenhang met wat er speelt in andere sectoren, zoals wetenschappelijke bibliotheken, musea en archieven. Een andere belangrijke uitdaging is de verdere begeleiding van het proces waarin het werk voor leesgehandicapten wordt geïntegreerd in de openbare bibliotheken.

Deze uitdagingen voor de sector van openbare bibliotheken zijn niet nieuw. Ze zijn beschreven in waardevolle rapporten van de Raad voor Cultuur, het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en de commissie-Calff. De minister heeft eind 2008 de aanbevelingen uit het rapport van de commissie-Calff *Innovatie met effect* overgenomen. En de diverse analyses hebben hun weerslag gekregen in de *Agenda voor de Toekomst* van de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). De werkzaamheden van het Sectorinstituut volgen de hiermee ingezette lijn.

Het tot stand brengen van de veranderingen is een zaak van langere adem. Essentiële voorwaarde voor de veranderingen is een sterk stelsel van bibliotheken, omdat veel van de veranderingen alleen tot stand kunnen worden gebracht vanuit een overkoepelend belang, niet vanuit 162 afzonderlijke bibliotheken. Verder is het nodig dat er voortdurend aandacht is voor het bereik van bibliotheken. Dit beperkt zich niet tot ledentallen en uitleencijfers. Het gaat erom dat bibliotheken een waardevolle functie in de samenleving vervullen; daarvoor is het nodig deze bijdrage goed te beschrijven en te onderzoeken en bij te dragen aan de ontwikkeling daarvan.

beknopte voorgeschiedenis Het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken is voortgekomen uit de Vereniging van Openbare Bibliotheken (vob). Deze vereniging vervulde tot 1 januari 2010 zowel de taak van branchevereniging als van sectorinstituut. Onder staatssecretaris Medy van der Laan van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ocw, 2003 - 2006) vond een herziening plaats van de ondersteuningsstructuur. Een van de elementen van dit beleid was het organisatorisch scheiden van branchetaken en stelseltaken. Voor de bibliotheeksector werd toen nog een uitzondering gemaakt. Wel werd afgesproken in 2006 een evaluatie uit te voeren. Op basis van adviezen van de Stuurgroep Bibliotheken (april 2008, inclusief scp-rapport) en de Raad voor Cultuur (mei 2008) werd alsnog besloten branchetaken en stelseltaken ook in de bibliotheeksector te splitsen. De achterliggende gedachte hierbij was dat vertegenwoordigende taken van de branchevereniging niet altijd parallel lopen met de verantwoordelijkheid voor het stelsel als geheel. De eigen positie van het Sectorinstituut maakt het mogelijk de sector vanuit een onafhankelijke positie te bezien en acties in gang te zetten die de missie van het Sectorinstituut helpen realiseren: een sterk stelsel, en een groter bereik. Eind 2009 heeft ocw een inrichtingsplan vastgesteld voor het nieuwe sectorinstituut. De hierin vastgestelde stelseltaken voor het Sectorinstituut zijn:

1. Afstemming en coördinatie
2. Educatie, informatie en reflectie
3. Instandhouding voorziening voor leesgehandicapten
4. Vertegenwoordiging en promotie

De taken 1, 2 en 4 zijn algemene stelseltaken die ook van toepassing zijn op andere sectorinstituten. De hier als derde genoemde taak is specifiek van toepassing op de bibliotheeksector. Het zorgdragen voor taken rond aangepast lezen is een structurele taak voor het Sectorinstituut (géén tijdelijke) en is daarom toegevoegd als stelseltaak voor het sectorinstituut. Twee stelseltaken die van toepassing zijn bij andere sectorinstituten zijn in mindere mate relevant voor de bibliotheeksector: het inventariseren, waarderen en ontsluiten van erfgoed, en het documenteren en archiveren. Deze twee stelseltaken zijn daarmee niet op het Sectorinstituut van toepassing.

De vob werd in dit proces omgevormd tot een zuivere branchevereniging die de belangen van het veld vertegenwoordigt.

organisatie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut kent een model van een Raad van Toezicht en een bestuur/directie. De Raad van Toezicht bestaat per 1 februari uit de volgende leden: Frank de Grave *voorzitter*, Ton Brandenburg, Hans van Velzen, Josje Calff en Valerie Frissen. Het bestuur van het Sectorinstituut wordt sinds de oprichting gevormd door *directeur ad interim* Bart Drenth. Op 1 juni zal Leo Voogt deze functie op zich nemen. De programma's worden geleid door programmamanagers. Zij hebben allen een of meerdere programma's onder hun hoede. De programmamanagers zijn: Frank Huysmans *Onderzoek en kennisdeling*, Marian Pater *Digitale innovatie en Opleidingen*, Norma Verheijen *Maatschappelijke verankering* en Gerard van Dijk *Certificering en Aangepast Lezen*. Het Sectorinstituut kent in de looptijd van het beleidsplan ongeveer 21 medewerkers (circa 20 formatieplaatsen). De statutaire vestigingsplaats van het instituut is Utrecht. Zolang het huurcontract van het huidige pand aan de Grote Marktstraat in Den Haag nog loopt, en er geen partij is gevonden dit contract over te nemen, blijft het Sectorinstituut in Den Haag gevestigd.

Het nu voorliggende plan gaat over de resterende jaren van de huidige cultuurnotaperiode. Het Sectorinstituut draait vanaf 2010 mee in de reguliere cyclus voor alle sectorinstellingen uit de Basis Infrastructuur (BIS).

positie van het instituut De bibliotheeksector is sterk gedecentraliseerd. De Raad voor Cultuur, het SCP en de commissie-Calff hebben gewezen op het belang van centrale regie. Dit geldt in het bijzonder voor de digitale ambities, maar blijft daartoe niet beperkt. Het Sectorinstituut is opgericht om deze regiefunctie te vervullen. Maar het beschikt hiervoor niet over hiërarchische bevoegdheden en heeft slechts een beperkt budget in verhouding tot wat er in de gehele sector omgaat. Is deze regiefunctie dan niet een beetje te hoog gegrepen?

Het antwoord op deze vraag is zowel ja, als nee. Ja, want zonder medewerking van andere actoren in het veld kan het Sectorinstituut niet succesvol zijn. En nee, want uit de genoemde adviezen blijkt duidelijk dat er behoefte is aan centrale regie om de sector naar een hoger niveau te tillen. En in het Charter dat Rijk, IPO en VNG eind 2009 sloten is de verantwoordelijkheid van het Sectorinstituut voor de strategische oriëntatie op het bestel benoemd. Tot slot: uit *De Agenda voor de Toekomst* blijkt dat er sprake is van een gedeeld besef van noodzaak om de sector aan te passen aan de veranderde omstandigheden. Belangrijk is dat het Sectorinstituut een centrum is van onderzoek en kennis. Op basis daarvan kan het instituut gezaghebbende uitspraken doen over wat nodig is om de sector verder te ontwikkelen en de vinger aan de pols te houden bij de acties die in de sector worden ondernomen. Wat blijkt te werken en wat niet? Verder kan het Sectorinstituut een rol spelen in het organiseren van samenwerking binnen de sector. De in het verleden ontstane werkwijzen en taakverdeling zijn lang niet meer altijd toereikend om de nieuwe uitdagingen voor de sector het hoofd te kunnen bieden. Het Sectorinstituut kan bijdragen door nieuwe modellen voor samenwerking en werkwijzen aan te bieden. Daarbij kan worden opgemerkt dat deze modellen en werkwijzen kunnen worden bekrachtigd in het overleg van de drie bestuurslagen, de rijksoverheid met (vertegenwoordigingen van) provincies en gemeenten. Hun Charter bepaalt het volgende:

- Het Sectorinstituut is verantwoordelijk voor de algemene strategische oriëntatie op het bestel.
- De hiervoor genoemde stelseltaken worden door het Sectorinstituut uitgevoerd. In het bijzonder gaat het om:
 - de ontwikkeling en realisatie van de digitale bibliotheek;
 - de bevordering van de kwaliteitszorg en van een stelsel van certificering;
 - de opbouw en samenhang van de collectie Nederland; en
 - het bevorderen van beroepsopleidingen.
- Innovatie is een wezenlijk onderdeel van het Sectorinstituut.
- Het Sectorinstituut opereert onafhankelijk binnen het beleidskader van de minister van OCW.
- Het Sectorinstituut heeft een bestuurlijke relatie met de Stichting Bibliotheek.nl en met de Stichting Certificering.

9

verhouding tot andere actoren Het Sectorinstituut is zich er dus scherp van bewust dat het alleen effectief kan opereren in nauwe samenwerking met anderen. Belangrijke partner is daarbij uiteraard de VOB. Een voortdurende dialoog met de VOB is van essentieel belang omdat deze de belangen van de openbare bibliotheken vertegenwoordigt. Hier dient sprake te zijn van een constructieve en productieve dialoog; de ervaringen die tot dusver zijn opgedaan wijzen in die richting.

Een andere partner is de Stichting Bibliotheek.nl. Deze organisatie kan worden beschouwd als een *joint venture* van de branchevereniging en het Sectorinstituut. Alle op eindgebruikers gerichte digitale activiteiten worden in principe uitgevoerd door of namens Bibliotheek.nl. De betrokkenheid van vob en het Sectorinstituut is daarbij ruwweg als volgt. De branchevereniging brengt de middelen in voor de content. Het Sectorinstituut voert de regie over de middelen die nodig zijn voor de digitale infrastructuur. Voor het bestuur van Bibliotheek.nl draagt de vob twee bestuursleden voor uit de kring van openbare bibliotheken, terwijl het Sectorinstituut twee bestuursleden voordraagt die aanvullende expertises hebben. De vob en het Sectorinstituut benoemen gezamenlijk een voorzitter van de Stichting Bibliotheek.nl. Andere belangrijke partners uit het (openbare en wetenschappelijke) bibliotheekveld zijn onder meer pso's, branchebedrijven in de bibliotheeksector (waaronder de organisaties voor leesgehandicapten), Plusbibliotheken (voorheen wsf-bibliotheken), universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek. Overige partners zijn partijen uit andere sectoren, zoals koepels van onderwijsinstellingen, partijen rond leesbevordering en het netwerk rond mediawijsheid.

charter en Collectieve agenda Het Rijk, het IPO en de vnc hebben in december 2009 een Charter gesloten. Hierin zijn bestuurlijke afspraken vervat. In het Charter worden de partijen in het veld opgeroepen het Charter inhoudelijk nader uit te werken. De branche heeft in 2008 onder leiding van de vob een *Agenda voor de Toekomst* opgesteld. Hierin zijn de inhoudelijke thema's benoemd waaraan de branche zal werken. De vob heeft laten weten binnenkort aan de slag te gaan met het actualiseren van de *Agenda voor de Toekomst*.

Bij de totstandkoming van de nieuwe vob, het Sectorinstituut en Bibliotheek.nl hebben de kwartiermakers vastgesteld dat het na de splitsing belangrijk is goed af te stemmen hoe de drie organisaties voortaan samenwerken. Daarbij hebben ze aangegeven dat een zogenaamde *Collectieve agenda* daarvoor een heel bruikbaar instrument kan zijn. In deze Collectieve agenda komen de verschillende lijnen bij elkaar. De bijgestelde *Agenda voor de Toekomst* vormt de inbreng van de branche in de totstandkoming van de Collectieve agenda. Omdat de Collectieve agenda afspraken zal bevatten over welke organisatie welke taken op zich neemt, kan deze ook worden gezien als de wijze waarop het veld invulling geeft aan de oproep van convenantpartners om het Charter inhoudelijk uit te werken. Zo wordt dus ook de basis gelegd voor een productieve samenwerking de komende jaren en kan wat daarin is neergelegd verder gaan dan vrijblijvende voornemens. Het Sectorinstituut werkt actief mee aan deze Collectieve agenda, faciliteert het op gang gebrachte proces en neemt waar nodig of wenselijk het initiatief nadere afspraken te maken.

programmatisch werken Kenmerkend voor de werkwijze van het Sectorinstituut is het programmatisch werken. Ieder programma kent een doel dat in de planperiode wordt nagestreefd. Als middel wordt een samenhangend aantal projecten en andere activiteiten ingezet. Het verband tussen de diverse activiteiten is van groot belang. Het gaat er niet om zoveel mogelijk projecten uit te voeren, maar om de projecten te kiezen waarmee het doel het beste kan worden bereikt. Hiervoor zijn soms scherpe keuzes nodig, omdat alleen die projecten worden uitgevoerd die passen binnen de gedefinieerde programma's. Hierna volgt een beknopte uitleg van de zeven programma's. Daarin wordt ook kort ingegaan op de samenhang van ieder programma met de rest. Want ook voor de programma's geldt dat de samenhang daartussen essentieel is. De betekenis van het Sectorinstituut ligt immers niet zozeer in de afzonderlijke programma's, maar in hoe ze met elkaar de missie van het Sectorinstituut dichterbij brengen: een sterker stelsel en een groter bereik.

In de volgende hoofdstukken worden de programma's nader uitgewerkt. Daarbij wordt aangegeven welk doel wordt nagestreefd, welke projecten deel uitmaken van het programma en met welke actoren samenwerking wordt voorzien.

Programma Vertegenwoordiging en samenhang

- Internationale vertegenwoordiging en promotie
- Samenwerking stelsel
- Stimuleren innovatienetwerken
- Inbedding ingezet beleid

Programma Onderzoek en kennisdeling

- Project Bibliotheekmonitor
- Project Programmaonderzoek
- Project Congres openbare bibliotheken
- Project Bijzonder hoogleraar
- Project Ontwikkelen van prestatie-indicatoren

Programma Aangepast lezen

- Project Collectiebeleid aangepaste lectuur
- Project Innoveren productie en distributie
- Project Bereik vergroten

sterk stelsel,
groter bereik

Programma Digitale innovatie

- Project Monitoring Bibliotheek.nl
- Project Organisatie vulling Nationale Bibliotheek Catalogus
- Project Digitale infrastructuur
- Project Promotie digitale diensten

Programma Certificering

- Project Certificering openbare bibliotheken
- Project Basispakket provinciale service organisaties (pso's)
- Project Keurmerk informatiearchitectuur
- Project Wetgeving

Programma Maatschappelijke verankering

- Project Leesbevordering
- Project Mediawijsheid
- Project Leven Lang Lereren

Programma Opleidingen

- Project Opleidingsprogramma wetenschappelijk onderwijs
- Project Opleidingsprogramma HBO
- Project Opleidingsprogramma MBO

vertegenwoordiging en samenhang Het Sectorinstituut kent een aantal overkoepelende activiteiten die betrekking hebben op vertegenwoordiging en samenhang. Belangrijke taken zijn hier het onderhouden van (inter)nationale contacten, de promotie van de sector, het bijdragen aan een goede samenwerking binnen het bibliotheekstelsel en met aanpalende sectoren, het stimuleren van innovatienetwerken en het zorgdragen voor een goede inbedding van eerder ingezet beleid.

Het belang van dit overkoepelende programma voor alle andere programma's is evident. Bij ieder programma staat centraal hoe het Sectorinstituut samenwerkt met andere factoren en hoe hierbij de sector optimaal kan worden georganiseerd. Verder speelt bij de programma's een rol hoe de innovatienetwerken nieuwe wenselijke ontwikkelingen kunnen stimuleren. Tot slot kent ieder programma een component waarbij de sector in (al dan niet internationale) gremia kan worden vertegenwoordigd. In het programma Vertegenwoordiging en samenhang wordt de consistentie van de programma's bewaakt. Daarom is het logisch dat dit programma onder leiding staat van de directeur.

onderzoek en kennisdeling Het tweede programma in dit beleidsplan is Onderzoek en kennisdeling. Dit programma kan worden beschouwd als de basis van het Sectorinstituut. Hier wordt in kaart gebracht wat de positie is van de sector als geheel, wat zijn sterke en zwakke kanten zijn, en zijn kansen en bedreigingen. Deze analyse vormt de basis voor de formulering van de overige programma's. Het Sectorinstituut doet zelf onderzoek en laat onderzoek uitvoeren waarmee het kennisniveau in de sector kan worden versterkt. Buiten het Sectorinstituut wordt echter ook veel onderzoek gedaan waarvan dankbaar gebruik wordt gemaakt. Het Sectorinstituut wil een partner zijn die anderen laat delen in zijn kennis en ook graag profiteert van de kennis van anderen. De betekenis van het programma Onderzoek en kennisdeling beperkt zich niet tot het formuleren van de thema's voor de programma's. Dit programma voorziet er ook in dat de (maatschappelijke) effecten van ieder programma zorgvuldig in kaart worden gebracht, zodat met deze kennis de opzet en uitvoer van de programma's daar waar nodig kan worden bijgesteld.

12

digitale innovatie Digitalisering en medialisering zijn bezig het bibliotheeklandschap drastisch te hervormen. Het is van groot belang dat de sector hierop inspeelt. Richtsnoer is hierbij dat relevante content zo eenvoudig mogelijk toegankelijk is voor een zo groot mogelijk publiek. Dit vergt in het digitale domein een andere werkwijze dan in het analoge domein. Het Sectorinstituut wil deze andere werkwijze mede mogelijk maken.

Het programma Digitale innovatie hangt nauw samen met het programma Maatschappelijke verankering. De betekenis van de digitale innovatie kan worden versterkt wanneer de sector erin slaagt de digitale innovatie te verbinden aan de activiteiten van de 1100 fysieke vestigingen van de bibliotheken.

Eveneens is er een sterk verband met het onderwerp Opleidingen. De digitale innovatie vraagt andere competenties van medewerkers van bibliotheken. In de opleidingen moet er voldoende aandacht zijn voor wat dit betekent voor medewerkers van bibliotheken en voor de competenties die van hen mogen worden verwacht.

Tot slot noemen we hier het verband met Aangepast lezen. Er moet worden nagedacht over hoe de portal Bibliotheek.nl optimaal toegankelijk kan worden gemaakt voor leesgehandicapten. In het digitale domein is er tevens aandacht voor de vraag hoe bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van voorzieningen voor leesgehandicapten (zoals het *streamen* van gesproken boeken) kan worden aangesloten op de standaarden die gelden voor Bibliotheek.nl.

maatschappelijke verankering Bibliotheken zijn onmisbare voorzieningen in gemeenten. Maar ook hier doen zich kansen en bedreigingen voor die nopen tot nieuwe of verdiepte relaties met de samenleving. Met name samenwerking met het onderwijs is kansrijk. Relevante onderwerpen zijn bijvoorbeeld hoe bibliotheken kunnen bijdragen aan leesbevordering, mediawijsheid en een leven lang leren.

Bij het programma Maatschappelijke verankering is het van belang de samenhang te bewaken met het programma Digitale innovatie. Wat is de optimale digitale ondersteuning van het aanbod dat de bibliotheken aan de (eind)gebruikers kunnen bieden? Voorts is er een duidelijk inhoudelijk verband met het programma Opleidingen. Een betere maatschappelijke verankering van bibliotheken vergt van bibliotheekmedewerkers dat ze de verbinding kunnen maken met andere actoren. Bibliotheekmedewerkers zullen meer dan nu 'eropuit' moeten om allianties te sluiten met actoren in hun vestigings-gebied. Welke competenties moeten zij hebben om optimaal in staat te zijn deze verbindingen te leggen? En over welke vaardigheden moeten zij beschikken om deze partners een zo hoog mogelijke toegevoegde waarde te kunnen bieden?

opleidingen Het bibliotheekwerk verandert sterk. Zo zal relatief meer nadruk komen te liggen op de maatschappelijke verankering van de bibliotheek. En uiteraard brengen de digitale ontwikkelingen ook ingrijpende veranderingen voor de bibliotheeksector met zich mee. Dit vergt andere competenties van bibliotheekmedewerkers. Hoe goed bereiden de bestaande opleidingen medewerkers voor op deze nieuwe uitdagingen? Zijn aanpassingen nodig of is het zelfs wenselijk nieuwe opleidingen in het leven te roepen?

Deze vraag is relevant voor het zittende personeel, omdat zij zich geconfronteerd zien met nieuwe eisen. Daarnaast speelt dat in de komende jaren naar schatting 40 procent van het personeel zal uitstromen. Aanpalende sectoren hebben te maken hebben met soortgelijke vraagstukken. Denk hierbij aan ukb-bibliotheken, archieven en andere culturele instellingen.

Het Sectorinstituut richt zich op een samenhangend aanbod van opleidingen op universitair, HBO- en MBO-niveau voor de bibliotheekmedewerkers van de toekomst, en mogelijk medewerkers uit andere sectoren. Vanuit die verantwoordelijkheid wordt uiteraard de samenwerking gezocht met lopende initiatieven, zoals de Library School.

Het programma Opleidingen houdt direct verband met de programma's Digitale innovatie en Maatschappelijke verankering. Ook is de vraag relevant hoe in de opleiding aansluiting kan worden gevonden bij de nieuwste inzichten van het programma Onderzoek en kennisdeling.

certificering Een goed functionerend en samenhangend stelsel toont aandacht voor kwaliteitszorg. Uitgangspunt hiervoor is momenteel zelfregulering door de sector, en dat blijft in deze periode zo. De normen voor de certificering van bibliotheken worden door de VOB vastgesteld en ter instemming aan de VNC voorgelegd. Het Sectorinstituut vervult een faciliterende taak door de Stichting Certificering te ondersteunen. Het Sectorinstituut kan hierbij ook zijn kennis uit de diverse programma's inbrengen om zo concrete ideeën aan te reiken over hoe de samenwerking het beste vorm kan krijgen.

Naast het implementeren van de nieuwe norm voor openbare bibliotheken is een speerpunt het komende jaar te onderzoeken hoe de aanzet tot certificering van Pso's uit het Charter ingevuld kan worden. Hierbij is het ontwerpen van een zorgvuldige procedure uiteraard van belang. Verder ondersteunt het Sectorinstituut het ministerie waar nodig bij de totstandkoming van nieuwe wetgeving en inventariseert het welke gevolgen deze wetgeving heeft voor de sector en zijn eigen werkwijze.

Het programma Certificering biedt voor alle programma's een waardevol instrument.

Immers: in de normen voor certificering kunnen de gemaakte afspraken over samenwerking binnen de sector worden vastgelegd. Zo kan worden geborgd dat deze afspraken ook daadwerkelijk worden nagekomen. Het Sectorinstituut heeft het overzicht over de ontwikkelingen en kan zo de Stichting Certificering en de partijen in het veld adviseren over hoe die normen het beste zouden kunnen aansluiten bij de gemaakte afspraken en over hoe ze het beste kunnen worden toegepast.

aangepast lezen Het bibliotheekwerk voor leesgehandicapten is ingepast in het openbaar bibliotheekwerk. Achterliggende gedachte hierbij is dat er, mede door de vergrijzing, meer leesgehandicapten komen en dat die zo goed mogelijk moeten worden bereikt. Belangrijke projecten in dit verband zijn het samenstellen van een goede voor leesgehandicapten toegankelijke collectie, het bijdragen aan promotie van deze collectie en het stimuleren van innovaties (zoals het *streamen* van gesproken boeken). Daarbij wordt ook in de gaten gehouden of innovaties op andere terreinen (e-books en digitale luisterboeken) met aanpassingen geschikt gemaakt kunnen worden voor leesgehandicapten. Het programma Aangepast lezen lijkt misschien enigszins op zichzelf te staan, maar blijkt bij nader inzien meerdere raakvlakken te hebben met het bibliotheekwerk en dus ook met de diverse programma's van het Sectorinstituut. De meest duidelijke verbinding is er met het programma Digitale innovatie. Maar er zijn ook raakvlakken met Maatschappelijke verankering en Opleidingen.

tot slot Conceptversies van dit beleidsplan zijn besproken met diverse actoren. Zo is er op 8 maart een informatiebijeenkomst geweest waaraan ruim veertig belangstellenden hebben deelgenomen. Daarnaast is een conceptversie van het beleidsplan besproken met de commissie Strategie van de vob. Op basis hiervan zijn enkele passages in het beleidsplan aangescherpt. De commissie heeft bij de bespreking van het plan aangegeven dat zij de taakopvatting van het Sectorinstituut die spreekt uit het plan herkenbaar en overtuigend vindt, evenals de in het plan onderscheiden programma's.

Met het dagelijks bestuur van de stichting pso's is gesproken op 23 maart. In dit gesprek stond het onderwerp centraal hoe het Sectorinstituut de samenwerking in de sector ziet. Deze visie is uitgewerkt in een aparte paragraaf in het programma Vertegenwoordiging en samenhang.

Programma Vertegenwoordiging en samenhang

Sectorbeschrijving Veranderingen in de maatschappij vragen een andere invulling van de rol van bibliotheken. De in het verleden gegroeide samenwerkingsvormen in de sector zijn daarbij niet meer altijd toereikend.

15

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut is verantwoordelijk voor de algemene strategische oriëntatie op het bestel. Dit betekent dat het Sectorinstituut een regierol heeft in de wijze waarop de bibliotheeksector zich verhoudt tot andere sectoren in en buiten Nederland. Daarnaast heeft het Sectorinstituut een rol in de manier waarop de partijen binnen de bibliotheeksector met elkaar samenwerken.

Deze rol komt enerzijds voort uit de afspraken die hierover zijn gemaakt in het Charter en anderzijds uit de breed in de sector gevoelde noodzaak in te spelen op de veranderingen in de maatschappij en daarbij een waardevolle bijdrage te leveren.

Programmabeschrijving Het programma Vertegenwoordiging en samenhang is een overkoepelend programma binnen het Sectorinstituut. Het staat onder leiding van de directeur van het Sectorinstituut.

Meerjarig doel Het Sectorinstituut draagt actief bij aan de totstandkoming van de Collec-

tieve agenda en de uitvoering daarvan. Daarbij neemt het Sectorinstituut waar nodig initiatieven om dit proces te stimuleren. Dit moet leiden tot vernieuwde afspraken tussen de actoren over hoe ze binnen de sector samenwerken. Deze afspraken zullen aan het overleg van Rijk, IPO en VNG ter bekrachtiging worden voorgelegd als uitwerking van het Charter.

Internationale vertegenwoordiging en promotie

Projectbeschrijving De internationale vertegenwoordiging is essentieel voor de stelselverantwoordelijkheid van het Sectorinstituut. Niet voor niets behoort het tot de stelseltaken van alle sectorinstituten. Het budgettaire beslag voor deze taak is bescheiden in verhouding tot andere taken.

Projectdoel Het goed op de hoogte te blijven van internationale ontwikkelingen en aansluiting vinden bij internationale standaarden.

Bijdrage aan programma De rol van het Sectorinstituut krijgt zijn beslag in deelname aan internationale netwerken zoals FOBID, IFLA, LIBER en NAPLE. Het Sectorinstituut draagt tevens bij aan het voeren van het secretariaat van FOBID.

Samenwerkingspartners Internationale netwerken zoals FOBID, NAPLE, IFLA, LIBER, VOB en andere partners uit het veld.

Samenwerking stelsel

Projectbeschrijving De sector kent een groot aantal instellingen die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bijdragen aan de werking van het bestel. In meerdere rapporten is gewezen op het gevaar van versnippering, zeker in het licht van de ontwikkelingen waarmee de sector te maken heeft. Zo heeft de Raad voor Cultuur in de notitie *Innoveren, participeren* aangegeven dat de mogelijkheden tot meer centrale sturing in de openbare bibliotheeksector onderzocht moeten worden. Dit vraagstuk is extra belangrijk geworden nu er voor alle overheidslagen bezuinigingen zijn aangekondigd. Hoe kunnen in deze financieel lastige tijden voor de sector essentiële taken gewaarborgd blijven? En hoe kan een nog betere aansluiting worden bereikt met andere actoren, zoals de wetenschappelijke bibliotheken?

Projectdoel Het opstellen van beleidsvisie voor een toekomstbestendige samenwerking van diverse partijen in de bibliotheeksector. Uitgangspunt is het toedelen van alle essentiële taken en het voorkomen van dubbel werk. Dergelijke afspraken zijn bijvoorbeeld van belang voor de verdere ontwikkeling en exploitatie van de digitale bibliotheek. Hoe kunnen de publieke middelen van de diverse actoren zo worden aangewend dat de best mogelijke digitale publieke voorziening wordt gerealiseerd en welk model van samenwerking kan worden gehanteerd om deze ook duurzaam te exploiteren? Deze vraag naar samenwerking is weliswaar het meest urgent voor de digitale bibliotheek, maar beperkt zich hier niet toe.

Bijdrage aan programma Het doen van voorstellen over een wenselijke taakverdeling en minimaal benodigd niveau van dienstverlening.

Samenwerkingspartners Partners in het bibliotheekveld zoals PSO's, Plusbibliotheken, basisbibliotheken, vob, branchebedrijven (onder meer NBD Bibliion en organisaties voor leesgehandicapten); IPO en VNG; en UKB.

Meetbaar resultaat 2010 Bijdrage aan de Collectieve agenda.

Meetbaar resultaat 2011 Stimuleren van het uitvoeren van de afspraken en waar nodig bijdragen aan het bijstellen daarvan.

Meetbaar resultaat 2012 Stimuleren van het uitvoeren van de afspraken en waar nodig bijdragen aan het bijstellen daarvan.

Stimuleren innovatienetwerken

Projectbeschrijving In het rapport *Innovatie met effect* (van de commissie-Calff) werd gesproken over innovatiecentra en innovatienetwerken. De minister heeft de Kamer op 15 december laten weten af te zien van innovatiecentra en in plaats daarvan te werken met innovatienetwerken. Dit na advies van de regiegroep bibliotheekinnovatie. Argumenten van de regiegroep waren dat het oprichten van centra de versnippering zou kunnen versterken binnen een toch al sterk gedecentraliseerde sector. Verder vond de regiegroep dat netwerken uitstekend de innovatiefunctie kunnen vervullen en dat netwerken het beter mogelijk maken verbindingen te leggen met aanpalende sectoren, zoals de publieke omroep. In zijn brief heeft de minister aangegeven een belangrijke regisserende rol te zien voor het Sectorinstituut bij innovatie.

Projectdoel Het stimuleren van de vorming van netwerken van de sector en aanpalende sectoren en het bijdragen aan het goed functioneren daarvan.

Bijdrage aan programma In 2010 zal het Sectorinstituut de inrichting van innovatienetwerken ter hand nemen, in samenspraak met de nieuwe branchevereniging en met andere landelijke en provinciale organisaties. Hierbij zal vooral worden gezocht naar mogelijkheden de samenwerking buiten de bibliotheeksector te versterken. Met andere woorden: bij de innovatienetwerken zal de nadruk minstens zo sterk liggen op samenwerking buiten de sector, als daarbinnen. Daar waar mogelijk zal worden aangesloten bij reeds bestaande netwerken (zoals de reeds bestaande samenwerkingsverbanden rond mediawijsheid).

Samenwerkingspartners Onderwijsinstellingen, publieke omroep, instellingen op het gebied van mediawijsheid en andere onderwerpen, instellingen binnen de bibliotheeksector zoals de vob en de PSO's

Meetbaar resultaat 2010 Plan voor de wenselijke innovatienetwerken. Inbreng van deze notitie voor de Collectieve agenda.

Meetbaar resultaat 2011 Uitvoeren beleidsdoelen plan.

Meetbaar resultaat 2012 Uitvoeren beleidsdoelen plan.

Inbedding ingezet beleid

Projectbeschrijving Door de 'ongedeelde' vob zijn in de afgelopen jaren diverse initiatieven ontplooid. Bij de inrichting van de nieuwe vob, het Sectorinstituut en Bibliotheek.nl zijn deze initiatieven grotendeels terechtgekomen bij een van deze instellingen. Er zijn echter ook initiatieven die door de deling (deels) tussen de wal en het schip dreigen terecht te komen. Zo moeten er nog sluitende afspraken worden gemaakt over wie de logistieke afhandeling bewaakt van de digitaal bestelde materialen. Ook moeten afspraken worden gemaakt over hoe het Sectorinstituut zijn verantwoordelijkheid kan invullen voor een samenhangende Collectie Nederland. Hierover zijn afspraken nodig met onder meer de vob, de pso's, de Plusbibliotheken en de KB (Zie bijlage 2 in het Charter).

Projectdoel Het opstellen van een agenda van beleidsthema's die passend moeten worden ondergebracht of afgerond, en het maken van een integraal plan voor het fysieke en digitale collectiebeleid.

Bijdrage aan programma Bijdrage aan de Collectieve agenda.

Samenwerkingspartners vob, pso's, Plusbibliotheken.

Meetbaar resultaat 2010 Sluitende afspraken in de Collectieve agenda.

Meetbaar resultaat 2011 Monitoring van de Collectieve agenda.

Meetbaar resultaat 2012 Monitoring van de Collectieve agenda.

Programma Onderzoek en kennisdeling

Sectorbeschrijving De bibliotheeksector is bestuurlijk en organisatorisch complex. Dit heeft als achtergrond dat het stelsel van bibliotheken wordt gefinancierd door drie bestuurslagen met evenveel subsidiestromen. Het gevolg is dat elke bibliotheek een andere situatie kent en met andere eisen wordt geconfronteerd. Deze versnippering veroorzaakt een aanzienlijke inefficiëntie. Tegelijkertijd hebben de bibliotheken te maken met veranderend gedrag en met veranderende behoeften van gebruikers. Met name het sterk veranderend mediagebruik dat samengaat met digitalisering en convergentie in het veld van media, informatie en communicatie legt een grote druk op de bibliotheken. Het lukt de individuele organisaties nog niet altijd om hierop een passend antwoord te geven. Daarmee dreigt de bibliotheek aan maatschappelijke betekenis te verliezen. Dit is zichtbaar in zowel dalende uitleengegevens (van zowel jeugdboeken als boeken voor volwassenen) als een dalend aantal volwassen leden (het aantal jeugdleden bleef gelijk) in de periode 2000 - 2007. Anderzijds blijkt dat bibliotheken meer functies zijn gaan vervullen. Er wordt steeds meer ruimte gemaakt voor bezoekers die – lid of geen lid – welkom zijn in de vestigingen van de bibliotheek, al dan niet bij speciaal georganiseerde manifestaties. Onderzoek speelt een belangrijke rol in het definiëren van de problematiek en in het blootleggen van nieuwe mogelijkheden voor de (toekomst van) bibliotheken. Er wordt al veel onderzoek verricht, maar dit omvat vaak slechts een beperkt terrein of kent een

beperkte (geografische) reikwijdte en toepasbaarheid. Ook de deling van kennis is versnipperd en beperkt. Een goede 'overview' op stelselniveau, en een adequate deling van de inzichten die daaruit volgen zijn van groot belang om te komen tot een sterk stelsel en een groter bereik.

Positie van het Sectorinstituut Onderzoek en kennisdeling is geen taak die uitsluitend bij het Sectorinstituut hoort. Universiteiten, marktonderzoekers van pso's, private marktonderzoeksbureaus en de vob en Bibliotheek.nl spelen daarin een rol en dat moet ook zo blijven. De bijzondere positie van het Sectorinstituut is daarin gelegen dat het de opdracht heeft om vanuit het perspectief van het stelsel als geheel te kijken. Als onafhankelijk instituut draagt het daarmee bij aan de invulling van de stelselverantwoordelijkheid van de minister. Hierbij verzamelt het instituut de binnen en buiten de sector beschikbare informatie en deelt die met de andere actoren uit de sector, en daarbuiten.

Programmabeschrijving Een combinatie van eigen onderzoek, onderzoek van derden en een activiteitenprogramma dat gericht is op het delen van kennis en inzichten die uit het onderzoeksprogramma voortvloeien.

Meerjarig doel Het op systematische basis verzamelen van kennis over de sector en over relevante maatschappelijke trends en ontwikkelingen en het overdragen daarvan binnen en buiten de sector. Hiermee wordt het kennisniveau verhoogd en kunnen gefundeerde uitspraken worden gedaan over de effectiviteit van het stelsel en de gewenste verdere ontwikkeling in de richting van een sterk stelsel met een groter bereik.

Project Bibliotheekmonitor

Projectbeschrijving Dit is een doorlopend overkoepelend onderzoeksprogramma, gebaseerd op bestaande onderzoeken en op nieuw te ontwikkelen onderzoeken, die zowel in eigen beheer worden gedaan als worden uitbesteed aan derden. Jaarlijks wordt een beknopte rapportage gemaakt met daarin de meest wezenlijke gegevens over de sector. Om de twee jaar wordt een uitgebreidere publicatie uitgebracht met daarin de stand van zaken die betrekking hebben op het bibliotheekstelsel als geheel en de plaats van de bibliotheken in de maatschappij. Ook worden de eigen resultaten en de resultaten van derden ontsloten via een aparte onderzoekswebsite van het Sectorinstituut.

Projectdoel Het schetsen van een overzicht van de stand van zaken in de sector en relevante maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld het programma Mediawijsheid) en het duiden van een richting als antwoord op deze ontwikkelingen.

Bijdrage aan programma Het onderzoek is erop gericht om het kennisniveau over de sector binnen en buiten de sector te verhogen.

Samenwerkingspartners vob, Bibliotheek.nl, lokale bibliotheken en pso's, vakberaad Bibliotheekonderzoek, innovatienetwerken, onderwijsinstellingen (roc's, universiteiten), scp, CBS, vng en andere nationale instituten, stichtingen en andere instellingen die zich bezighouden met onderwerpen die op openbare bibliotheken betrekking hebben

Meetbaar resultaat 2010

- Onderzoeksagenda ontwerpen voor juni 2010.
- Het in overleg met derden benoemen van voorlopige kritieke prestatie-indicatoren (KPI's), en deze definiëren en testen voor de Bibliotheekmonitor en voor het Datawarehouse.
- Het definiëren opzet de basismonitor voor het eind van het jaar.
- De basis leggen voor het instellen van een promotieplaats voor het Sectorinstituut voor het eind van het jaar.
- De overname www.bibliotheekonderzoek.nl van de vob.
- Het herinrichten van de website www.bibliotheekonderzoek.nl voor oktober 2010.
- Het ontwikkelen van een netwerk van onderzoekers in het veld in 2010.

Meetbaar resultaat 2011

- Ingebruikname van het Datawarehouse begin 2011.
- Het verzamelen, combineren en analyseren van gegevens uit het Datawarehouse.
- De aanpassing en uitvoering van de Onderzoeksagenda 2011.
- Het opzetten en schrijven van Bibliotheekmonitor 2011 (gereed in november 2011).
- Het toezicht houden op www.bibliotheekonderzoek.nl.
- Verdere ontwikkeling van het netwerk van onderzoekers in het veld.

Meetbaar resultaat 2012

- Het verzamelen, combineren en analyseren van gegevens uit het Datawarehouse.
- Uitgave van een beknopte presentatie van relevante sectorgegevens.
- Aanpassing en uitvoering van de Onderzoeksagenda 2011.
- Het toezicht houden op www.bibliotheekonderzoek.nl.
- Verdere ontwikkeling van het netwerk van onderzoekers in het veld.

Project Programmaonderzoek

Projectbeschrijving Het stroomlijnen van onderzoek, monitoring en de evaluatie binnen andere programma's, het uitvoeren of laten uitvoeren van onderzoeksactiviteiten en het standaardiseren van de gegevens die hieruit voortvloeien ten behoeve van de Bibliotheekmonitor.

21

Projectdoel Een bijdrage leveren aan een hoge kwaliteit van uit te voeren onderzoeken en het verzamelen van onderzoeksgegevens ten behoeve van de diverse programma's en van de Bibliotheekmonitor.

Bijdrage aan programma Het onderzoek is erop gericht om het kennisniveau over de sector binnen en buiten de sector te verhogen en om te bepalen of de programma's effectief zijn.

Samenwerkingspartners De belangrijkste samenwerkingspartners zijn de programmamanagers en programmamedewerkers van het Sectorinstituut.

Meetbaar resultaat 2010

- Alle projecten die voortvloeien uit de diverse programma's kennen een onderzoeksparagraaf die in overleg met de programmamanager Onderzoek en kennisdeling is opgesteld.
- Er is een format opgesteld voor verantwoording en evaluatie van de projecten. Daarin

- worden de belangrijkste activiteiten, de beoogde resultaten en de meetmethodes gedefinieerd.
- Na afloop van elk project is volgens het format gerapporteerd aan de directeur.
 - De door de directeur goedgekeurde rapportages zijn verstrekt aan de programmamanager Onderzoek en kennisdeling.
 - De resultaten zijn door het team Onderzoek en kennisdeling samengebracht ten behoeve van het inhoudelijke jaarverslag van het Sectorinstituut.

Meetbaar resultaat 2011 Alle projectvoorstellen die voortvloeien uit de diverse programma's kennen een onderzoeksparagraaf. Na afloop van elk project zijn onderzoeksgegevens over het project beschikbaar.

Meetbaar resultaat 2012 Alle projectvoorstellen die voortvloeien uit de diverse programma's hebben een onderzoeksparagraaf. Na afloop van elk project zijn onderzoeksgegevens over het project beschikbaar.

Project Congres openbare bibliotheken

Projectbeschrijving Dit is een tweedaags congres waar kennis over de sector wordt gedeeld met een brede doelgroep en waar ontwikkelingen in bibliotheekland worden toegelicht. De doelgroep bestaat uit alle lagen van de sector openbare bibliotheken, ambtenaren en bestuurders bij de verschillende overheden, en (potentiële) samenwerkingspartners als UKB, Stichting Lezen, Stichting Lezen & Schrijven, Pso's, Loket aangepast-lezen, branchebedrijven en onderwijs(instellingen).

Projectdoel

- Het overdragen van kennis.
- Het vergroten van sectorbewustzijn (verbreding blikveld, vergroting saamhorigheid)
- De uitstraling van de sector naar derden vergroten.
- Het bieden van een podium (succesverhalen, aansprekende voorbeelden, bijzondere nieuwe ontwikkelingen).
- Het aanboren van kennis en ervaring van derden (leveranciers nieuwe producten, internationale partners).
- Het op gang brengen en houden van het debat over de wijze waarop met ontwikkelingen en innovaties wordt omgegaan.

Bijdrage aan programma Het congres is erop gericht om kennis over de sector over te brengen, onder meer door middel van een presentatie van de sectoranalyse met behulp van de Bibliotheekmonitor.

Samenwerkingspartners Het Sectorinstituut, de vob en Bibliotheek.nl zullen gezamenlijk de organisatie en invulling van het programma op zich nemen. Ook zal worden bekeken welke andere organisaties een (financiële of inhoudelijke) bijdrage kunnen leveren.

Meetbaar resultaat 2010

- Programma samenstellen
- Communicatieplan
- Evaluatie achteraf

Meetbaar resultaat 2011

- Programma samenstellen
- Communicatieplan
- Evaluatie achteraf

Meetbaar resultaat 2012

- Programma samenstellen
- Communicatieplan
- Evaluatie achteraf

Project Bijzonder hoogleraar

Projectbeschrijving Het organiseren en verzorgen van een minorprogramma (op bachelor-niveau) op het gebied van de bibliotheekwetenschap, in het bijzonder met betrekking tot openbare bibliotheken, het begeleiden van afstudeerscripties en promotietrajecten en het verrichten van (fundamenteel) wetenschappelijk onderzoek op het terrein van (openbare) bibliotheken en hun veranderende omgeving.

Projectdoel Het bijdragen aan de opleiding van jonge academici met kennis van en inzicht in de openbare bibliotheeksector en het vergroten van de zichtbaarheid van de openbare bibliotheeksector in het academische landschap en van de Nederlandse bibliotheekwetenschap in het internationale onderzoeksveld.

Bijdrage aan programma Het overdragen van wetenschappelijke kennis aan jonge academici en daarmee op termijn bijdragen aan een beter wetenschaps- en praktijkgericht onderzoeksklimaat op het gebied van de (openbare) bibliotheken.

Samenwerkingspartners De leerstoelgroep Archief- en informatiewetenschap, de afdeling Mediastudies en de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Meetbaar resultaat 2010

- De leerstoel wordt voor een tweede periode van vijf jaar (tot 2015) gecontinueerd en uitgebreid naar twee dagen per week. Deze taak zal worden vervuld door Frank Huysmans, die de overige drie dagen per week als programmamanager zal werken voor het Sectorinstituut.
- Het geven en evalueren van onderwijs binnen het minorprogramma en de coördinatie van dit programma.
- De samenwerking effectueren met bibliotheekwetenschappers in omliggende landen
- Het presenteren van onderzoek op (inter)nationale congressen.
- Het indienen van een of meer manuscripten bij wetenschappelijke tijdschriften.

Meetbaar resultaat 2011

- Het geven en evalueren van onderwijs binnen het minorprogramma en de coördinatie van dit programma.
- De samenwerking effectueren met bibliotheekwetenschappers in omliggende landen
- Het presenteren van onderzoek op (inter)nationale congressen.
- Het indienen van een of meer manuscripten bij wetenschappelijke tijdschriften.

Meetbaar resultaat 2012

- Het geven en evalueren van onderwijs binnen het minorprogramma en de coördinatie van dit programma.
- De samenwerking effectueren met bibliotheekwetenschappers in omliggende landen
- Het presenteren van onderzoek op (inter)nationale congressen.
- Het indienen van een of meer manuscripten bij wetenschappelijke tijdschriften.

Project Ontwikkelen van prestatie-indicatoren

Projectbeschrijving Het ontwikkelen van prestatie-indicatoren voor meting van de maatschappelijke impact van (het stelsel van) openbare bibliotheken.

Projectdoel Het meetbaar maken van (trends in) de maatschappelijke betekenis van openbare bibliotheken in economisch en sociaal-cultureel opzicht.

Bijdrage aan programma Inhoudelijke verbetering van de Bibliotheekmonitor en daarvoor bijdragen aan kennisverwerving en kennisdeling.

Samenwerkingspartners Onderzoeksinstituut ASCA, Universiteit van Amsterdam, deskundigen in binnen- en buitenland (IFLA, ISO)

Meetbaar resultaat 2010

- Ontwikkeling van een promotievoorstel.
- Goedkeuring verkrijgen van onderzoeksschool ASCA/UVA.
- Start van het onderzoek.
- Het opbouwen van een netwerk van deskundigen.

Meetbaar resultaat 2011

- Gereedmaken van een concept voor een wetenschappelijk artikel (1) op basis van (theoretische) literatuurstudie en vooronderzoek.
- Eerste versie meetinstrument gereed en in testfase.
- Presentatie op congressen (wetenschappelijk, IFLA).

Meetbaar resultaat 2012

- Gereedmaken van een concept wetenschappelijk artikel (2) op basis van eerste test meetinstrument.
- Tweede versie meetinstrument gereed en getest.
- Presentatie op congressen (wetenschappelijk, IFLA).

Programma Digitale innovatie

Sectorbeschrijving Het sterk veranderend mediagebruik dat samengaat met digitalisering en convergentie in het veld van media, informatie en communicatie legt een grote druk op de bibliotheken. Het lukt de individuele organisaties nog niet altijd om hier een passend antwoord op te geven. Daarmee dreigt de bibliotheek aan maatschappelijke betekenis te verliezen. Zowel de Raad voor Cultuur in zijn advies *Bibliotheekvernieuwing 2009 - 2012* als de commissie-Calff in het advies *Innovatie met Effect* constateert dat een grote innovatieslag nodig is om de bibliotheek toekomstbestendig te maken. Beide stellen dat de benodigde innovatiekracht alleen met meer centrale sturing vorm kan krijgen, resulterend in meer focus, effectiviteit en tempo. De prioriteit van innovatiestimulering ligt daarom bij digitale dienstverlening, waarbij zowel de Raad voor Cultuur als de commissie-Calff wijst op de noodzaak van:

- realisatie van een informatiearchitectuur, met inbegrip van één gezamenlijke digitale infrastructuur; en
- de noodzakelijke intensieve samenwerking met derden (koppeling met nationale, wetenschappelijke en openbare bibliotheken).

Om dit vorm te geven is eind 2009 de Stichting Bibliotheek.nl opgericht. In Bibliotheek.nl komen de door het Rijk bekostigde digitale infrastructuur en de door de branche te

bekostigen (digitale) collecties samen. De werkzaamheden van Bibliotheek.nl zullen van doorslaggevende betekenis zijn voor de digitale geloofwaardigheid van de bibliotheken.

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut voert zelf geen innovatieve taken uit. Deze liggen bij Bibliotheek.nl. Het Sectorinstituut stuurt deze uitvoeringsorganisatie samen met de vob aan en voert de regie over de middelen die door ocw worden ingebracht. De ambitie is om op termijn te komen tot een aanpak in consortiumverband. De wijze waarop het Sectorinstituut in 2011 en 2012 invulling geeft aan deze taken hangt mede af van de ontwikkelingen in 2010 van Bibliotheek.nl en van de afspraken die met de partijen in het veld worden gemaakt over de precieze taakverdeling tussen de actoren.

Programmabeschrijving Het Sectorinstituut monitort en stuurt bibliotheek.nl (mede) aan vanwege ocw (hierbij gaat het om middelen die door ocw rechtstreeks aan Bibliotheek.nl worden verstrekt). En financiert rechtstreeks projecten die door Bibliotheek.nl worden uitgevoerd (hierbij gaat het om middelen die deel uitmaken van de begroting van het Sectorinstituut).

Meerjarig doel Het versterken van het stelsel door te investeren in digitale innovatie via Bibliotheek.nl, zodat de bibliotheken met beter zichtbare en kwalitatief sterke digitale producten gezamenlijk een groter publiek (onder wie leesgehandicapten) bereiken.

Project Monitoring Bibliotheek.nl

Projectbeschrijving Het Sectorinstituut volgt en registreert de voortgang in de werkzaamheden van Bibliotheek.nl om het ministerie van ocw in staat te stellen bij te sturen als dat nodig is. En bouwt kennis en het benodigde netwerk op (en onderhoudt deze) om een goed oordeel te kunnen vellen over de verdere ontwikkeling van Bibliotheek.nl. Ook is het Sectorinstituut zowel inhoudelijk als strategisch overlegpartner en adviseur van het ministerie van ocw over Bibliotheek.nl.

Projectdoel Inzicht krijgen in de kwaliteit en in de voortgang van de werkzaamheden van Bibliotheek.nl.

Bijdrage aan programma Monitoring is nodig om te kunnen bepalen in hoeverre de doelen waarvoor Bibliotheek.nl is opgericht worden gerealiseerd.

Samenwerkingspartners Bibliotheek.nl

Meetbaar resultaat 2010

- Opstellen rapportage-format in overleg met Bibliotheek.nl.
- Ontwerp overlegstructuur ocw, Bibliotheek.nl en andere organisaties.
- Afspraken maken over meetbaar resultaat in 2011 en 2012.

Meetbaar resultaat 2011 Nadere afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Meetbaar resultaat 2012 Nadere afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Project Organisatie vulling Nationale Bibliotheek Catalogus

Projectbeschrijving Een essentiële voorwaarde voor een goed functionerende digitale bibliotheek is een goed functionerende Nationale Bibliotheek Catalogus. Deze bevat de metagegevens van de (fysieke en digitale) materialen waarover openbare en wetenschappelijke bibliotheken (en bij voorkeur ook andere partijen) beschikken. De metagegevens zijn nodig voor de eindgebruikers om deze materialen te vinden. Door deze gegevens bijeen te brengen hoeven de gebruikers niet in verschillende bronnen en op verschillende wijzen te zoeken. Daarbij dient de NBC zo mogelijk zichtbaar te zijn in de hoogste regionen van populaire zoekmachines zoals Google, waardoor de eindgebruikers de materialen op deze voor hen bekende wijze kunnen vinden.

De belangrijkste uitdaging is niet eens zozeer 'de bak' in te richten waarin deze gegevens worden verzameld, als wel voorzieningen te treffen voor de wijze waarop de metagegevens in de NBC kunnen worden samengebracht. Hierbij gaat het om titelgegevens, holdinggegevens, uitleengegevens en andere metadata zoals korte beschrijvingen van de materialen en door gebruikers gegenereerde gegevens.

Projectdoel Het maken van duurzame afspraken met diverse partijen over het verkrijgen van de metagegevens en het maken van afspraken over de wijze waarop deze gegevens mogen worden benut voor toepassingen in Bibliotheek.nl.

Bijdrage aan programma Het Sectorinstituut heeft de regierol in het maken van afspraken over het beschikbaar stellen van metagegevens. Daarnaast kan het Sectorinstituut een bijdrage leveren in de kosten die hiermee zijn gemoeid. Uitgangspunt is met slimme afspraken en het gebruik maken van wat al bestaat de kosten zo laag mogelijk te houden en tegelijkertijd de functionaliteiten zo gebruiksvriendelijk mogelijk aan te bieden.

Samenwerkingspartners GII, Bibliotheek.nl, OCLC, NBD Biblion, Loket aangepast-lezen, Dedicon, andere partijen

Meetbaar resultaat 2010

- Een voorstel tot een pakket van afspraken over beschikbaarstelling van metagegevens voor de NBC en het gebruik daarvan voor Bibliotheek.nl.
- Afstemming met Bibliotheek.nl voor een pakket van afspraken over technische specificaties voor metagegevens.

Meetbaar resultaat 2011 Monitoren en waar nodig aanpassen van de afspraken.

Meetbaar resultaat 2012 Monitoren en waar nodig aanpassen van de afspraken.

Project Digitale infrastructuur

Activiteitbeschrijving In de eerste jaren van Bibliotheek.nl ligt de nadruk op de opbouw van de digitale infrastructuur (zie meetbaar resultaat). Dit project betreft het in opdrachten medefinancieren hiervan. In de loop der jaren loopt de inzet voor dit programma af en wordt het geleidelijk voor een groter deel gefinancierd uit de rechtstreekse geldstroom vanuit ocv naar Bibliotheek.nl. De gelden van het Sectorinstituut voor digitale innovatie worden dan voor een groter deel ingezet voor promotie.

Doel van de activiteit Het via Bibliotheek.nl realiseren van de digitale infrastructuur.

Bijdrage aan programma De inrichting (en permanente vernieuwing) van de digitale infrastructuur is een voorwaarde om het programma digitale innovatie te kunnen realiseren.

Samenwerkingspartners vob, andere bibliotheken (nationale en wetenschappelijke), Bibliotheek.nl, branchebedrijven (waaronder instellingen voor leesgehandicapten)

Meetbaar resultaat 2010

- De ontwikkeling en inrichting van de Nationale Bibliotheek Catalogus.
- De voorbereiding van het uploaden van de gegevens uit de diverse bronbestanden in de Nationale Bibliotheek Catalogus.
- De ontwikkeling en bouw van de eerste versie van Bibliotheek.nl, met bijbehorend Content Management Systeem, dat tevens toepasbaar is op lokaal niveau ('white label websites') met een centraal distributiesysteem van digitale content ('Digital Content Repository').
- De ontwikkeling en bouw van een Widget Store, waarin ontwikkelde, lokaal implementeerbare functionaliteiten aan de diverse gebruikersgroepen worden aangeboden.
- De ontwikkeling van de online betaalfunctie.
- Het mogelijk maken van eenmalige aanmeldingen ('single sign on') van leden van openbare bibliotheken.
- De ontwikkeling en bouw van een landelijk 'datawarehouse'.
- Voorbereiding en start Innovatielab.

Meetbaar resultaat 2011 Nader afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Meetbaar resultaat 2012 Nader afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Project Promotie digitale diensten

Projectbeschrijving Uit de in 2009 door de projectgroep Bibliotheekinnovatie gehouden evaluaties en onderzoeken blijkt dat het publiek momenteel geen weet heeft van wat bibliotheken op digitaal gebied kunnen bieden. Om daarin verandering te brengen, is een grote crossmediale campagne nodig. Deze kan van start gaan zodra de gebruiker kan worden bediend op een manier die hij gewend is van andere op het internet opererende dienstverleners. Het hiermee gemoeide budget zal daarom in eerste instantie bescheiden zijn en de jaren daarna groeien. Daarmee kunnen de eerste jaren de zogenaamde 'kleine successen' worden gedeeld met het publiek, om in een later stadium uit te monden in een grote publiekscampagne. Die zal jaarlijks zal moeten worden herhaald om blijvend effect te sorteren. Daarmee wordt bereikt dat het Nederlandse publiek bekend is met het bestaan van de digitale mogelijkheden die bibliotheken bieden, en dat het daar ook gebruik van maakt.

Projectdoel

- De gebruiker bekendmaken met de diensten van Bibliotheek.nl.
- Het bereik en het gebruik van de diensten substantieel vergroten, waar mogelijk ook onder specifieke doelgroepen (te denken valt aan onderwijs en aangepast lezen).

Bijdrage aan programma Het Sectorinstituut stelt via opdrachten middelen beschikbaar waarmee Bibliotheek.nl de taken uit kan voeren.

Samenwerkingspartners Bibliotheek.nl, vob

Meetbaar resultaat 2010 Nadere afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Meetbaar resultaat 2011 Nadere afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.

Meetbaar resultaat 2012

- Nadere afspraken maken met Bibliotheek.nl en verwerken in rapportage-format.
- Een publiekscampagne.

Programma Maatschappelijke verankering

30

Sectorbeschrijving De gezamenlijke bibliotheken beschikken over een uniek, wijdvertakt en landelijk dekkend netwerk van ongeveer 1100 vestigingen. Deze worden ingezet om de kerntaken 'lezen, leren en informeren' van de bibliotheeksector waar te maken. Door bestaande allianties met andere partijen te versterken en waar nodig en mogelijk nieuwe allianties te sluiten, kunnen bibliotheken hun maatschappelijke rendement vergroten. Een van de belangrijkste partners daarbij is het onderwijs. Hier liggen kansen waar de bibliotheken nu reeds op inspelen, maar waar nog veel meer mogelijk is. Ook kan de samenwerking met andere partijen de betekenis van bibliotheken voor de maatschappij vergroten. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de samenwerking met de Stichting Lezen en met het netwerk mediawijsheid.

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut verzamelt succesvolle voorbeelden van samenwerkingsmodellen, draagt bij aan de verdere ontwikkeling daarvan en stimuleert de toepassing van deze samenwerkingsvormen in de gehele sector. Belangrijke instrumenten daarbij zijn het initiëren en stimuleren van innovatienetwerken. Verder kan het jaarlijkse bibliotheekcongres een bron van inspiratie vormen voor bibliotheken.

Daarbij is het van belang dat de activiteiten van de fysieke vestigingen van bibliotheken optimaal worden ondersteund in het digitale domein. Zo kunnen bibliotheken een

unieke combinatie aanbieden van enerzijds fysieke aanwezigheid: binnen de muren van de bibliotheek, maar ook op andere plaatsen, zoals scholen. En anderzijds kunnen bibliotheken digitale hulpmiddelen aanbieden, zoals zoekfunctionaliteiten op materialen en het toegankelijk maken van (les)materiaal. Ondersteund met middelen uit het innovatieprogramma 2009 en eerdere innovatieprogramma's zijn hiermee reeds interessante experimenten uitgevoerd, zoals Biebsearch. In de komende periode is het zaak deze combinaties nader te ontwikkelen en ze op ruime schaal te implementeren. Dit vergt onder meer dat bestaand en nieuw personeel van bibliotheekvestigingen wordt opgeleid om deze taken adequaat te kunnen vervullen.

Programmabeschrijving De activiteiten van het Sectorinstituut geven vorm aan de kerntaken lezen, leren en informeren, door zich te concentreren op drie thema's: leesbevordering, mediawijsheid en een leven lang leren.

Meerjarige doel Het Sectorinstituut draagt eraan bij dat bibliotheken zich op deze thema's nog beter kunnen profileren en daardoor hun maatschappelijke betekenis kunnen versterken.

Project Leesbevordering

Projectbeschrijving Met de Stichting Lezen voert het Sectorinstituut het programma Kunst van Lezen uit. Dit kent de volgende onderdelen:

- BoekStart;
- Pilots taalachterstanden;
- Cultuurhistorische canon;
- Netwerken leesbevordering vanuit bibliotheken.

Projectdoel Bibliotheekorganisaties bieden volgens het principe van de doorgaande leeslijn een aantoonbaar effectief aanbod van ondersteunende en bij het taalonderwijs (kerndoelen en eindtermen) aansluitende activiteiten en diensten om het leesplezier te vergroten en zo mogelijke taalachterstanden te voorkomen. Dit leesbevorderingsbeleid wordt in nauwe structurele en strategische netwerken vormgegeven en uitgevoerd met gemeenten, consultatiebureaus, kinderopvangcentra en scholen.

Bijdrage aan programma Kunst van Lezen draagt bij aan het versterken van de maatschappelijke positie van bibliotheken binnen het taal- en leesonderwijs.

Samenwerkingspartners Stichting Lezen, PSO's, basisbibliotheken, onderwijs, jeugd-gezondheidszorg, kinderopvang, OCW, IPO, VNG, KBB en NUV, St.SSS, CPNB, CINOP, Sardes en Oberon

Meetbaar resultaat 2010

- Er wordt een convenant ontwikkeld.
- Boekstart, waarbij 45 procent van de ouders wordt bereikt en het aantal leden stijgt met 2 procent.
- Taalpilots, bij 30 scholen.
- Er komt een canon; er worden literaire titels geselecteerd in 50 vensters voor bovenbouw PO en onderbouw VMBO.

Meetbaar resultaat 2011

- Het convenant wordt uitgevoerd.
- Boekstart, waarbij 45 procent van de ouders wordt bereikt en 20 procent van de kinderopvang.
- Taalpilots, bij 60 scholen.
- In de canon wordt de literaire component verder uitgerold.

Meetbaar resultaat 2012 Alle uitgevoerde activiteiten worden geëvalueerd en eventueel aangepast voortgezet. Hierbij speelt een belangrijke rol of er nog rijks-geld is voor Kunst van Lezen. Mocht dat er niet zijn, dan is helder in kaart gebracht welke financieringsmogelijkheden voor bibliotheekorganisaties resteren.

Project Mediawijsheid

Projectbeschrijving Op het gebied van mediawijsheid kunnen bibliotheken een wezenlijke bijdrage leveren. De experimenten van bibliotheken in de afgelopen jaren hebben laten zien dat de sector hier aan het begin staat van een zeer kansrijke ontwikkeling. Een studie die in het kader van het innovatieprogramma 2009 is verricht bevestigt dit. De sleutel voor toekomstig succes ligt hierbij in hoe de bibliotheekvestigingen kunnen worden ingezet bij dit onderwerp, in samenhang met (digitale) hulpmiddelen.

Projectdoel De resultaten van de verkennende studie nader uit werken en in nauwe afstemming met strategische landelijke samenwerkingspartners samenhangende activiteiten (laten) ontwikkelen en deze breed implementeren.

Via onderwijs de maatschappelijke positie van bibliotheken rond mediavaardigheden bij kinderen en jongeren (de primaire doelgroep) versterken. Hierbij fungeren (groot)ouders en professionele intermediairs als secundaire doelgroep.

Bijdrage aan programma Het Sectorinstituut ontwikkelt in samenwerking met landelijke partners en bibliotheken leerarrangementen voor mediawijsheid die breed door bibliotheken kunnen worden toegepast.

Samenwerkingspartners Het Sectorinstituut participeert in strategische landelijke netwerken rond mediawijsheid en onderwijs: Mediawijzer.net (Kennisset, Beeld & Geluid, NPO, ECP-EPN.nl), Digivaardig & Digibewust (publieke en private samenwerking binnen programma van ministerie van EZ), VSNU, HBO-raad, MBO-raad, VO-raad, PO-raad

Meetbaar resultaat 2010 Binnen strategische netwerken worden ontwikkeld:

- een landelijke visie op de rol die het bibliotheekveld speelt op gebied van mediawijsheid;
- een overdrachtsmodel voor PSO's die daarmee vorm kunnen geven aan de ondersteunende rol richting bibliotheken;
- een bibliotheekcurriculum op basis van een curriculum dat is vastgesteld door SLO;
- leerarrangementen mediawijsheid die binnen het curriculum passen;
- een actieve rol binnen Mediawijzer.net (in opdracht van de ministeries van ocv en Jeugd en Gezin);
- een landelijke campagne i.s.m. Mediawijzer.net;
- een opleidingstraject mediawijsheid;
- een onderzoek naar de positie van de bibliotheek rond mediawijsheid.

Meetbaar resultaat 2011 Binnen strategische netwerken wordt gewerkt aan:

- de uitrol en implementatie van de landelijke visie op mediawijsheid op directieniveau;
- de uitrol en implementatie van het curriculum en de bijbehorende leerarrangementen over mediawijsheid;
- een actieve rol in Mediawijzer.net (in opdracht van de ministeries van ocv en Jeugd & Gezin);
- een landelijke campagne waarin de rol van bibliotheken op het gebied van mediawijsheid wordt uitgelicht;
- een deelnamepercentage aan het opleidingstraject van 50 procent
- onderzoek naar resultaten en effecten van leerarrangementen op het gebied van mediawijsheid.

Meetbaar resultaat 2012 Binnen strategische netwerken wordt gewerkt aan:

- de uitrol en implementatie van de landelijke visie op mediawijsheid op directieniveau;
- de uitrol en implementatie van het curriculum en de bijbehorende leerarrangementen over mediawijsheid;
- een landelijke campagne waarin de rol bibliotheken op gebied van mediawijsheid wordt uitgelicht;
- een deelnamepercentage aan het opleidingstraject van 75 procent;
- onderzoek naar positieve resultaten en mogelijke effecten van de leerarrangementen op het gebied van mediawijsheid.

Project Leven Lang Leren

Projectbeschrijving De educatieve functie van de bibliotheek is sterk zichtbaar in de samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs en met partners in voorschools lezen. De *Agenda voor de Toekomst* vraagt om een verbreding van dit perspectief en tegelijkertijd om een duidelijker focus. De focus zit in het ontwerpen van 'leerarrangementen' die een raakvlak hebben met de bestaande dienstverleningsconcepten van de bibliotheek leesbevordering en *mediawijsheid 2.0*.

De uitvoering van de kernfunctie 'leren' door het Sectorinstituut vindt niet meer plaats in het begeleiden van trajecten, maar in het adviseren en participeren en onderhouden van een actief landelijk netwerk Leven Lang Leren, waarin de bibliotheken vaste partner zijn in een breed lokaal samenwerkingsnetwerk.

Het Sectorinstituut ontwikkelt de komende periode overdrachtsmodellen rond thema's als inburgering en laaggeletterdheid voor de netwerken van pso's en bibliotheekspecialisten.

Projectdoel Het plaatsen van bibliotheekvernieuwing in de context van het verschaffen van toegang tot kennis en informatie. Dit betekent: in alle programma's tegemoetkomen aan de vraag naar multimediale en interactieve toepassingen binnen leerarrangementen. Hierbij wordt nadrukkelijk een verbinding gelegd met de verblijfs- en ontmoetingsfunctie van de fysieke bibliotheekvestigingen. Voor deze functie zal binnen het programma Onderzoek en kennisdeling een landelijk meetinstrument ontwikkeld worden. Daarnaast wordt in kaart gebracht welke potentiële nieuwe doelgroepen binnen Leven Lang Leren bediend kunnen worden, om zo het bereik te vergroten.

Bijdrage aan programma Via het ontwikkelen en implementeren van leerarrangementen die zijn ontwikkeld met tal van samenwerkingspartners wordt de maatschappelijke betekenis van een leerfunctie als maatschappelijke kerntaak van de bibliotheek zichtbaar versterkt.

Samenwerkingspartners Educatieve omroep RVU, regionale omroep ETV.nl, Bond Nederlandse Volksuniversiteiten, Coaching NL, EDIA, Stichting Lezen, Sodaproducties, Stichting Lezen & Schrijven, Europees Platform, CINOP, MBO-raad, SDU Information solutions, Itta/Universiteit van Amsterdam, Seniorweb, de ministeries van SZW (Projectdirectie Leren en Werken), OCW (Directie Beroeps- en Volwasseneneducatie), VROM/WWI, de Nationale Unesco-commissie, IFLA-commissies, VOB, Bibliotheek.nl, PSO's en de basisbibliotheken.

Meetbaar resultaat 2010 Een opzet van overdrachtsmodellen.

Meetbaar resultaat 2011 Het uitvoeren van overdrachtsmodellen en het monitoren van effectiviteit.

Meetbaar resultaat 2012 Het uitvoeren van overdrachtsmodellen en het monitoren van effectiviteit.

Programma Opleidingen

Sector beschrijving Het bibliotheekwerk verandert sterk. Zo zal meer nadruk komen te liggen op de maatschappelijke verankering van de bibliotheek; ook voltrekken zich ontwikkelingen in het digitale domein die ingrijpende gevolgen hebben voor de sector. Dit vergt andere competenties van bibliotheekmedewerkers.

Het huidige bestand van bibliotheekmedewerkers is nog maar zeer ten dele op deze uitdagingen toegerust. Voor de sector is het daarom belangrijk te organiseren hoe dit kan worden gerealiseerd.

In de branche is hiervoor reeds een behoorlijk aantal initiatieven in gang gezet. Zo is het initiatief genomen een Library School tot stand te brengen. Ook zijn er andere initiatieven, onder meer gericht op het versterken van kennis en vaardigheden op het gebied van mediawijsheid.

Het is echter de vraag of het geheel van deze initiatieven het optimale antwoord vormt op de uitdagingen waarmee de sector zich geconfronteerd ziet. Worden alle belangrijke thema's geadresseerd? En worden alle doelgroepen (op wo-, hbo- en mbo-niveau) ook daadwerkelijk bereikt? Wordt niet op diverse plaatsen het wiel uitgevonden terwijl een passende oplossing elders al voorhanden is? Hierbij is het vooral van belang te kijken naar wat er in de reguliere opleidingen (op wo-, hbo- en mbo-niveau) reeds aan opleidingsmodules beschikbaar is.

Daarnaast speelt de kwestie dat in de komende jaren naar schatting 40 procent van het

bestaande personeel zal uitstromen. Waar halen de bibliotheken straks hun gekwalificeerde nieuwe medewerkers vandaan?

De vraagstukken waar de openbare bibliotheken mee worden geconfronteerd zijn niet uniek voor deze sector. Soortgelijke vragen spelen ook in aanpalende sectoren, zoals de wetenschappelijke bibliotheken, archieven en andere culturele instellingen. Hoe kan van deze andere sectoren worden geleerd en in welke gevallen is het wenselijk dat gezamenlijk met deze sectoren wordt opgetrokken in het vinden van oplossingen?

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut ziet het als zijn taak bij te dragen aan een gestructureerd programma voor medewerkers in bibliotheken. Hierbij kan inspiratie worden opgedaan bij andere sectoren, zoals de zorgsector. Daar bestaan programma's waarbij medewerkers ieder jaar opleidingsmodules volgen die ervoor zorgen dat het gehele personeelsbestand beschikt over actuele en relevante kennis en competenties. Dergelijke voorbeelden kunnen inspirerend zijn, maar kunnen nooit een blauwdruk zijn omdat de bibliotheeksector zijn eigen specifieke kenmerken heeft. De uitdaging is een systeem te ontwikkelen dat is toegesneden op wat de bibliotheeksector nodig heeft. Daar waar dat mogelijk en nuttig is, zal samen worden opgetrokken met aanpalende sectoren.

Programmabeschrijving Het Sectorinstituut brengt enerzijds in kaart welke (nieuwe) competenties de bibliotheekmedewerkers nodig hebben en anderzijds welke opleidingsmodules reeds bestaan, bij voorkeur bij geaccrediteerde opleidingen. Hieruit wordt afgeleid welke eventuele lacunes er zijn. Daarop neemt het Sectorinstituut het initiatief deze lacunes op te (laten) vullen. Hierbij zal het Sectorinstituut niet zelf optreden als opleidingscentrum, maar zoeken naar partners die een node gemiste opleidingsmodule zouden kunnen realiseren.

Daarnaast ontwikkelt het Sectorinstituut in nauwe samenwerking met de branche een systeem waarin de modules helder en overzichtelijk worden aangeboden en stimuleert het de deelname aan deze opleidingsmodules.

Meerjarig doel Bijdragen aan een personeelsbestand dat in staat is in te spelen op de behoefte van (eind)gebruikers van bibliotheken in de toekomst. Dit gebeurt door zorg te dragen voor een gestructureerd opleidingsaanbod waarbij er voor iedere groep medewerkers en voor alle relevante thema's adequate opleidingsmodules beschikbaar zijn en waarbij inzichtelijk is welke opleidingsmodules aan te bevelen zijn voor welke groep medewerkers. Deze opleidingsmodules worden zoveel mogelijk aangeboden door reguliere geaccrediteerde opleidingsinstanties.

36

Project Opleidingsprogramma wetenschappelijk onderwijs

Projectbeschrijving Het bijdragen aan de (verdere) ontwikkeling van geaccrediteerde opleidingsmodules op wetenschappelijk niveau.

Projectdoel Zorgdragen dat de sector kan beschikken over personeel met een academisch denkniveau dat (eindverantwoordelijk) management- en staffuncties in de bibliotheeksector kan vervullen en dat in staat is op strategisch niveau bij te dragen aan een permanent evoluerende toekomstvisie voor de sector.

Bijdrage aan programma Het inventariseren van benodigde competenties en bestaand aanbod, het in kaart brengen van lacunes en het bevorderen dat deze lacunes worden ingevuld.

Samenwerkingspartners vov/wov, Bibliotheek.nl, pso's, netwerk Universiteiten en Hogescholen, bibliotheekdirecteuren (van openbare en wetenschappelijke bibliotheken), musea en archieven (op sectorniveau)

Meetbaar resultaat 2010

- Het opstellen van actuele competentieprofielen.
- Het inventariseren van bestaande opleidingsmodules.
- Het stimuleren van ontwikkelen opleidingsmodules daar waar lacunes bestaan.

Meetbaar resultaat 2011 Evalueren en bijstellen van het opleidingsprogramma.

Meetbaar resultaat 2012 Actualiseren van het opleidingsprogramma.

Project Opleidingsprogramma HBO

Projectbeschrijving Het bijdragen aan de (verdere) ontwikkeling van geaccrediteerde opleidingsmodules op HBO-niveau.

Projectdoel Zorgdragen dat de sector kan beschikken over personeel met een HBO-denkniveau dat middenmanagement- en staffuncties in de bibliotheeksector kan vervullen.

Bijdrage aan programma Inventariseren van benodigde competenties en bestaand aanbod, het in kaart brengen van lacunes en het bevorderen dat deze lacunes worden ingevuld.

Samenwerkingspartners vov/wov, Bibliotheek.nl, pso's, netwerk Hogescholen, bibliotheekdirecteuren (van openbare en universitaire bibliotheken), musea en archieven (op sectorniveau)

Meetbaar resultaat 2010

- Opstellen van actuele competentieprofielen.
- Inventarisatie van bestaande opleidingsmodules.
- Stimuleren van ontwikkelen opleidingsmodules daar waar lacunes bestaan.

Meetbaar resultaat 2011 Evalueren en bijstellen van het opleidingsprogramma.

Meetbaar resultaat 2012 Actualiseren van het opleidingsprogramma.

Project Opleidingsprogramma MBO

Projectbeschrijving Het bijdragen aan de (verdere) ontwikkeling van geaccrediteerde opleidingsmodules op MBO-niveau.

Projectdoel Zorgdragen dat de sector kan beschikken over personeel met een MBO denkniveau dat is toegerust op de taken in de bibliotheek

Bijdrage aan programma Inventariseren van benodigde competenties en bestaand aanbod, het in kaart brengen van lacunes en het bevorderen dat deze lacunes worden ingevuld.

Samenwerkingspartners vob/wob, Bibliotheek.nl, PSO's, netwerk MBO-scholen, bibliotheekdirecteuren (van openbare en universitaire bibliotheken) musea en archieven (op sectorniveau)

Meetbaar resultaat 2010

- Opstellen van actuele competentieprofielen.
- Inventarisatie van bestaande opleidingsmodules.
- Stimuleren van ontwikkelen opleidingsmodules daar waar lacunes bestaan.

Meetbaar resultaat 2011 Evalueren en bijstellen van het opleidingsprogramma.

Meetbaar resultaat 2012 Actualiseren van het opleidingsprogramma.

Programma Certificering

Sectorbeschrijving Certificering is een vorm van zelfregulering van de sector. De Stichting Certificering Openbare Bibliotheken toetst openbare bibliotheken aan de norm die vng en vob gezamenlijk hebben vastgesteld. Doel is de kwaliteitszorg in de branche onder de aandacht te houden en daardoor het garanderen van een minimumkwaliteit van dienstverlening op lokaal niveau door de openbare bibliotheken in Nederland en het garanderen van voldoende kwaliteit wat betreft het functioneren van het gehele openbare bibliotheekwerk als samenhangend stelsel.

In de eerste certificeringronde (2006 - 2009) zijn 164 bibliotheken geauditeerd. In totaal hebben 144 bibliotheken het certificaat verkregen, 88 procent van alle basisbibliotheken in Nederland. Nog eens 5 bibliotheken zijn onder voorbehoud gecertificeerd en 15 bibliotheken hebben het certificaat niet behaald. De oorspronkelijke bedoeling was 80 procent gecertificeerde bibliotheken aan het eind van 2009, dat is dus ruimschoots gehaald. De openbare bibliotheken blijken zeer tevreden over dit resultaat en over het auditproces. vng en gemeenten vinden certificering eveneens een goed (kwaliteits-) instrument. In het Charter hebben de overheden afspraken gemaakt over dit onderwerp. Het netwerk kan alleen kwalitatief goed opereren wanneer er een goede, eenduidige ondersteuning op provinciaal niveau plaatsvindt. De rol van de provinciale steunorganisaties wordt dus van steeds groter belang. In het programma voor Certificering wordt ook onderzocht in hoeverre het wenselijk is de pso's te certificeren.

Het keurmerk voor Bibliotheekautomatiseringspakketten is voor het laatst verstrekt in 2007. Voorstel was toen om het te betrekken in de plannen voor informatiearchitectuur.

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut neemt bij de certificering taken over voor de uitvoering van het certificeringproces door de onafhankelijke Stichting Certificering Openbare Bibliotheken (scob). Deze verantwoordelijkheid van het Sectorinstituut zal zo mogelijk tot uitdrukking worden gebracht in een wijziging van het scob-bestuur. De samenstelling van dat bestuur zou dan als volgt worden: 2 vob-leden, 2 vng-leden en 1 Sectorinstituut-lid zoals aangegeven in het Charter. Dubbele petten moeten worden voorkomen.

De dagelijkse leiding van het scob-bureau is opgedragen aan een directeur. De organisatie van het proces (planning, inschakeling van externe auditoren) gebeurt vanuit het secretariaat van de Stichting Certificering. Voorheen vonden verrekeningen plaats tussen de vob en de Stichting Certificering. Dit kan efficiënter binnen het Sectorinstituut worden afgewikkeld. Het personeelslid is daar in dienst, de opdrachten aan de auditoren worden van daaruit verstrekt en afgerekend. De stichting bestaat voort als rechtspersoon, voor de juridische/technische afwikkeling (afwikkeling van het proces van auditing, afwikkeling bezwaren etcetera) derhalve zonder financiële huishouding. Over begroting en uitputting van het beschikbare bedrag vindt overleg plaats met het bestuur van de Stichting Certificering. Het voorstel aan de Stichting Certificering is dat de programmamanager Certificering voortaan zal fungeren als directeur van de stichting.

De strikte scheiding van verantwoordelijkheden tussen bestuur en uitvoering die in de statuten van scob is vastgelegd zou in de nieuwe constellatie gehandhaafd blijven. In het Charter is slechts voorzien in financiering van certificering van openbare bibliotheken over de periode 2010-2012. Ultimo 2012 zijn echter nog niet alle openbare bibliotheken gecertificeerd. Voor de aansluitende periode en de dan nog te certificeren bibliotheken zal nog een oplossing gezocht moeten worden. Bij de aanpassingen van het wettelijk kader die in het Charter zijn voorzien zal het Sectorinstituut als moderator en onafhankelijk adviseur optreden.

40

Programmabeschrijving Het programma voorziet erin dat de openbare bibliotheken een bepaalde kwaliteit leveren volgens normen die gezamenlijk zijn vastgesteld. De certificering wordt verplicht voor het lidmaatschap van de vob-nieuwe stijl, de gemeentelijke subsidiëring en het benutten van provinciale en landelijke ondersteuning. Een belangrijke rol is voor de pso's weggelegd bij de vorming van provinciale netwerken; de basisbibliotheken moeten kunnen rekenen op hetzelfde basispakket van dienstverlening van de pso's vanuit de publieke middelen, zoals vastgelegd in het Charter. Het vaststellen van dit basispakket is een aanzet tot certificering van pso's.

Meerjarig doel Het vergroten van de kwaliteit van dienstverlening en van de samenhang in het stelsel.

Project Certificering openbare bibliotheken

Projectbeschrijving

- Beoogd zijn: nieuwe, gedifferentieerde kwaliteitsnormen voor openbare bibliotheken.
- De normen worden vastgesteld door brancheorganisatie vob en vng.
- Er vindt toetsing/audits plaats van alle bibliotheken voor eind 2013.

- Er wordt naar gestreefd ca. 80 procent van de openbare bibliotheken te certificeren.
- Voortvloeiend uit het Charter werkt het Sectorinstituut toe naar de implementatie van actieve provinciale ondersteuning van openbare bibliotheken bij kwaliteitszorg.
- Er komt een toolkit voor gemeenten bij de vormgeving van het gemeentelijke bibliotheekbeleid.

Projectdoel Meer dan 80 procent van de openbare bibliotheken is gecertificeerd.

Bijdrage aan programma Door het proces van certificering worden de bibliotheken bewust gemaakt van de noodzaak zich permanent op de geleverde of de te leveren kwaliteit te richten, zowel richting gebruiker als richting financier.

Samenwerkingspartners Stichting Certificering, VNG, VOB

Meetbaar resultaat 2010

- Het proces is overgedragen aan het Sectorinstituut.
- De auditoren zijn geschoold.
- Planning audits 2010-2013.
- De pilots zijn uitgevoerd.
- De bibliotheken zijn geïnformeerd.
- De ondersteunende PSO's zijn geïnformeerd.
- De normen zijn aanvaard.
- De eerste bibliotheken zijn gecertificeerd.

Meetbaar resultaat 2011 Het tweede deel van de bibliotheken is gecertificeerd.

Meetbaar resultaat 2012

- Het derde deel van de bibliotheken is gecertificeerd.
- Formuleren van de nieuwe normen voor de derde ronde (2014 - 2017).
- Regeling financiering van de derde ronde.

41

Project Basispakket provinciale service organisaties (PSO's)

Projectbeschrijving Onderzocht wordt wat een wenselijk en haalbaar uniform basispakket van PSO's is, gefinancierd vanuit de publieke middelen. Verder vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheid en wenselijkheid van certificering van PSO's.

Projectdoel Nadere definitie van de rol van PSO's in het netwerk en het vaststellen van het basispakket. En indien van toepassing: certificering van alle PSO's.

Bijdrage aan programma Het maken van voorstellen voor het basispakket voor de PSO's.

Samenwerkingspartners VOB, Stichting samenwerkende PSO's, IPO

Meetbaar resultaat 2010

- Afspraken in de Collectieve agenda voor werkwijze vaststellen basispakket.
- Onderzoek wenselijkheid certificering PSO's.

Meetbaar resultaat 2011

- Vaststellen basispakket.
- Indien van toepassing: voorbereiding certificering PSO's (o.a. afspraken Stichting Certificering).

Meetbaar resultaat 2012

- Vaststellen basispakket.
- Indien van toepassing: voorbereiding certificering PSO's (o.a. afspraken Stichting Certificering).

Project Keurmerk informatiearchitectuur

Projectbeschrijving

- Nieuwe standaarden opstellen voor de informatiearchitectuur (bibliotheeksystemen, RFID-labels en nationale bibliotheekkaart), mede lettend op de standaarden van GII waarbij moet worden aangesloten.
- Toetsing/audits leveranciers informatiearchitectuur.

Projectdoel Pakketten die voldoen aan de minimale eisen en die aansluiten bij de landelijke informatiearchitectuur.

Bijdrage aan programma Meer samenhang binnen het stelsel.

Samenwerkingspartners Bibliotheek.nl, VOB, Stichting PSO's, leveranciers

Meetbaar resultaat 2010 Standaarden voor heel Nederland.

Meetbaar resultaat 2011 Gecertificeerde leveranciers.

Meetbaar resultaat 2012 Gecertificeerde leveranciers.

42

Project Wetgeving

Projectbeschrijving Het Sectorinstituut levert een constructieve inbreng bij de totstandkoming van nieuwe wetgeving en bij het in kaart brengen van de gevolgen van de wetgeving voor de sector en de werkwijze van het Sectorinstituut.

Projectdoel De wet (een aparte bibliotheekwet of een aanscherping van de wet specifiek cultuurbeleid) verduidelijkt het kader van de bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten, provincies en rijk teneinde de kwaliteit en samenhang in het functioneren van het bestel te vergroten. Onder andere de functies van het bibliotheeknetwerk en het leenverkeer worden opnieuw gedefinieerd.

Bijdrage aan programma Het Sectorinstituut draagt inhoudelijk bij aan de totstandkoming van wetgeving en brengt in kaart wat de gevolgen ervan zijn voor de sector en het Sectorinstituut.

Samenwerkingspartners vob, overige partijen in het veld

Meetbaar resultaat 2010 Een verkennende notitie over wenselijke elementen in aangepaste wetgeving.

Meetbaar resultaat 2011 Inhoudelijke ondersteuning van het wetgevingstraject.

Meetbaar resultaat 2012 Inventarisatie van de gevolgen van veranderde wetgeving voor de sector en de werkwijze van het Sectorinstituut.

Programma Aangepast lezen

44

Sectorbeschrijving Het bibliotheekwerk voor leesgehandicapten is onderdeel van het werkgebied van de openbare bibliotheken, maar de bijbehorende dienstverlening wordt vanwege de efficiency en het gebruikersgemak grotendeels centraal afgewikkeld. Wel worden de afzonderlijke bibliotheken gesteund om personen uit de doelgroep naar de centrale dienstverlening te leiden. Waar mogelijk moeten die diensten leesgehandicapten in de gelegenheid stellen deel te nemen aan de activiteiten (ontmoetingsfunctie, lezingen, cursussen) van de lokale bibliotheek. Dat wordt de 'uitrol' naar de openbare bibliotheken genoemd.

De gebruikersgroep is zeer divers. Naast visueel gehandicapten hebben ook andere groepen baat bij het gesproken boek zoals daar zijn: dyslectici, verstandelijk gehandicapten, afatici en mensen met een fysieke handicap die hen verhindert een boek vast te houden. De schattingen over het aantal visueel gehandicapten in Nederland lopen uiteen, omdat de gradaties van slechtziendheid verschillend worden beschreven en geteld en omdat mensen nu eenmaal niet geregistreerd worden op handicap. De schattingen lopen uiteen van 160.000 tot 300.000 personen.

Uitgaande van 160.000 visueel gehandicapten in Nederland is ongeveer 20 procent van deze doelgroep bij het Loket aangepast-lezen geregistreerd.

Er blijkt nog veel onwetendheid bij het algemene publiek over deze dienstverlening. Het is dus nodig deze mogelijkheden breder onder de aandacht te brengen.

Positie van het Sectorinstituut Het Sectorinstituut stelt het beleid vast ten aanzien van de collecties in de verschillende leesvormen en heeft het opdrachtgeverschap voor de productie. Het Sectorinstituut sluit contracten met de producenten van de respectievelijke collectieonderdelen, waarin de omvang, de prijs en de kwaliteit van het te leveren product worden vastgesteld. Het Sectorinstituut is eigenaar van de titels die worden opgenomen in de collecties.

Ook stelt het Sectorinstituut innovatiebeleid vast en zoekt daarbij waar mogelijk synergie met ontwikkelingen in het bibliotheekwerk.

Daarnaast faciliteert en stimuleert het Sectorinstituut het verkeer tussen het Loket aangepast-lezen en bibliotheekinstellingen om het publieksbereik van de voorziening zo groot mogelijk te maken.

Programmabeschrijving Het Sectorinstituut heeft een belangrijke en regisserende rol bij innovatie en richt zich op een sterker bibliotheekbestel met een groter bereik.

- Het brede doel van het faciliteren van de algemene lectuur en informatievoorziening in aangepaste vorm is het vergroten van de participatie van leesgehandicapten in de samenleving.
- Op diverse manieren wordt het collectiebeleid aangepaste lectuur geïnnoveerd, met als resultaat een grotere keuze voor de gebruiker.
- De productiemethoden van aangepaste lectuur dienen voortdurend aan de veranderingen in de omgeving te worden aangepast. De voortschrijdingen der (digitale) techniek maken het ook mogelijk de distributiemethoden uit te breiden, waardoor de doelgroep beter en gemakkelijker wordt bereikt.
- Bereik via het Loket aangepast-lezen en via openbare bibliotheken wordt eveneens vergroot met meer publiciteit; daarnaast worden openbare bibliotheken gestimuleerd meer aan deze doelgroep te gaan doen.
- De doelgroep kan worden verbreed, waarbij met name wordt gedacht aan dyslectici.
- Nieuwe afspraken met het Nederlands Uitgeversverbond (NUV) zijn noodzakelijk. De voorwaarden waaronder openbare bibliotheken gesproken boeken mogen uitlenen dienen te worden aangescherpt.
- De distributiemethode (thans gratis postleenverkeer voor blinden) wordt onderzocht op de mogelijkheden ten behoeve van verschillende (andere) doelgroepen.
- Er dienen nog enkele taakuitruilingen plaats te vinden tussen de verschillende uitvoerders van de dienstverlening.

45

Meerjarig doel Het vergroten van de participatie van leesgehandicapten aan de samenleving en het onder bereik van een bredere doelgroep brengen van de producten voor leesgehandicapten.

Project Collectiebeleid aangepaste lectuur

Projectbeschrijving De activiteiten bestaan uit:

- het formuleren van de nota Collectiebeleid;
- een grotere jaarlijkse aanwas van nieuwe titels in braille en snellere doorlooptijden;
- de aankoop respectievelijk afspraak over materiaal van derden (buitenland, commerciële uitgevers);
- onderhandelingen met NUV.

Projectdoel Innoveren van het collectiebeleid aangepaste lectuur en vergroten van de keuze.

Bijdrage aan programma Door een adequaat collectiebeleid kan het beeld van de openbare bibliotheek worden versterkt; de voorziening voor aangepast lezen verkrijgt een vaste positie binnen het stelsel van openbare bibliotheken; al met al wordt het bereik groter.

Samenwerkingspartners Loket aangepast-lezen, nuv, Dedicon

Meetbaar resultaat 2010

- Nota Collectiebeleid.
- Grotere aanwas brailletitels een snellere doorlooptijd.
- 200 nieuwe titels in eigendom en toegang tot andere (gedigitaliseerde) bestanden.
- Nieuwe regeling voor toegankelijke lectuur.

Meetbaar resultaat 2011

- Grotere aanwas brailletitels en snellere doorlooptijd.
- 200 nieuwe titels in eigendom en toegang tot andere (gedigitaliseerde) bestanden.

Meetbaar resultaat 2012

- Grotere aanwas brailletitels en snellere doorlooptijd.
- 200 nieuwe titels in eigendom en toegang tot andere (gedigitaliseerde) bestanden.

Project Innoveren productie en distributie

Projectbeschrijving Het project bestaat uit:

- kwaliteitsproject aangepaste lectuur;
- streaming en downloadmethoden nader bestuderen en toepassen met aandacht voor beveiliging;
- e-books.

Projectdoel Het vergroten van de mogelijkheden om de (potentiële) gebruiker van aangepaste lectuur te bereiken met een aantrekkelijker/beter aanbod.

Bijdrage aan programma Beter bereik onder een bredere doelgroep.

Samenwerkingspartners Bibliotheek.nl, vob/openbare bibliotheken, Dedicon, cbb, nuv, Loket aangepast-lezen

Meetbaar resultaat 2010

- Kwaliteitsnormen voor aangepaste lectuur.
- Beveiligd versturen van aangepaste lectuur naar de eindgebruiker.
- E-books toegankelijk voor leesgehandicapte gebruikers.

Meetbaar resultaat 2011

- Beveiligd digitaal versturen van aangepaste lectuur naar de eindgebruiker.
- E-books toegankelijk voor leesgehandicapte gebruikers.

Meetbaar resultaat 2012

- Beveiligd digitaal versturen van aangepaste lectuur naar de eindgebruiker.
- E-books toegankelijk voor leesgehandicapte gebruikers.

Project Bereik vergroten

Projectbeschrijving De openbare bibliotheken en het Loket aangepast-lezen worden uitgenodigd en gestimuleerd om meer en breder te gaan samenwerken door:

- de mogelijkheid te scheppen van een dubbellidmaatschap (loket/ob);
- meer publiciteit te genereren door het Loket via aanverwante instellingen en een landelijke publiciteitscampagne voor het grote publiek;
- te onderzoeken hoe 'luisterzuilen' kunnen worden ingezet als marketinginstrument voor gesproken boeken;
- het stimuleren van openbare bibliotheken via financiële bijdragen;
- de samenwerking tussen vrijwilligers van het Loket en vrijwilligers van de openbare bibliotheken te stimuleren;
- aanpassing van de opbouw van de websites van openbare bibliotheken aan leesgehandicapten.

Projectdoel Meer potentiële lezers bereiken.

Bijdrage aan programma De bestaande doelgroep beter bereiken.

Samenwerkingspartners Loket aangepast-lezen, vob/openbare bibliotheken, Dedicon

Meetbaar resultaat 2010

- Grotere naamsbekendheid/productbekendheid.
- Meer gebruikers en (betere) thuisdienstverlening.

Meetbaar resultaat 2011

- Grotere naamsbekendheid/productbekendheid.
- Meer gebruikers en (betere) thuisdienstverlening.

Meetbaar resultaat 2012

- Leesgehandicapten staan ingeschreven bij de openbare bibliotheken en het Loket.
- Voorstellen aanpassing certificeringnormen.
- Dienstverlening aangepast lezen in/via elke openbare bibliotheek in Nederland.

begroting

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van het prijspeil 2010. Voor de jaren 2011 en 2012 zijn de baten en lasten niet geïndexeerd ten opzichte van 2010.

De structurele baten bestaan uit een driejaarlijkse instellingssubsidie van € 20.310.000, die verdeeld wordt in 3 gelijke delen van €6.770.000.

De personeelslasten zijn gebaseerd op een organisatieomvang van 21 medewerkers (20 fte). Voor de berekening van de beheers- en activiteitenlasten zijn geen ervaringscijfers beschikbaar van het Sectorinstituut. De volgende uitgangspunten zijn daarvoor gehanteerd: De medewerker van de administratie, de controller en het hoofd bedrijfsvoering zijn voor 100 procent toegekend aan de beheerslasten personeel. De directeur en het directiesecretariaat zijn voor 30 procent toegekend aan de beheerslasten personeel en voor 70 procent als activiteitenlasten personeel aan het programma Vertegenwoordiging en samenhang.

48

Alle overige medewerkers zijn toegedeeld aan de programma's waarvoor zij voornamelijk werkzaam zullen zijn.

Eén medewerker is voor drie dagen in de week gedetacheerd bij Stichting Lezen. Hiervoor ontvangt het instituut baten van €54.000.

Voor de verdeling van de beheers- en activiteitenlasten over de stelseltaken zijn geen ervaringscijfers beschikbaar. Gekozen is om de beheerslasten evenredig te verdelen over de stelseltaken. Voor de verdeling van de activiteitenlasten personeel en materieel over de kerntaken is volstaan met een globale schatting.

Stelseltaak aangepast lezen Jaarlijks vraagt het Sectorinstituut €11.350.000 aan subsidie voor de instandhouding van de voorziening leesgehandicapten. De toegekende subsidie wordt per kwartaal op basis van een jaarplan overgemaakt aan LSB, CBW en Dedicon.

Begroting 2010

	'Afstemming en coordinatie'	'Educatie informatie en reflectie'	'lees- gehandicapten'	'vertegen- woordiging en promotie'
Beheerslasten				
beheerslasten personeel	53.088	53.088	53.088	53.088
beheerslasten materieel	155.800	155.800	155.800	155.800
Activiteitenlasten				
Vertegenwoordiging				
Personele lasten				120.000
Samenwerking stelsel				10.000
Stimuleren innovatienetwerken	60.000			
Inbedding ingevet beleid	20.000			
Internationale vertegenwoordiging				40.000
Onderzoek en kennisoverdracht				
Personele lasten		247.296		
Bibliotheekmonitor		180.000		
Congres openbare bibliotheken				246.000
Bijzonder hoogleraar		36.000		
Ontwikkelen prestatie-indicatoren		84.000		
Programmaonderzoek		183.000		
Digitale innovatie				
Personele lasten	247.296			
Monitoring Bibliotheek.nl	42.000			
Nationale Bibliotheek Catalogus	10.000			
Digitale infrastructuur	2.108.000			
Promotie digitale diensten				240.000
Maatschappelijke verankering				
Personele lasten	247.296			
Leesbevordering	0			
Mediawijsheid	114.000			
Leven lang leren	39.000			
Opleiding				
Personele lasten		247.296		
Opleidingsprogramma universitair		170.000		
Opleidingsprogramma HBO		170.000		
Opleidingsprogramma MBO		170.000		
Certificering				
Personele lasten	247.296			
Certificering openbare bibliotheken	204.000			
Basispakket provinciale service organisaties	120.000			
Keurmerk informatiearchitectuur	72.000			
Wetgeving	60.000			
Aangepast lezen				
Personele lasten			247.296	

Begroting 2010

	'Afstemming en coordinatie'	'Educatie informatie en reflectie'	'lees- gehandicapten'	'vertegen- woordiging en promotie'
Beheerslasten personeel	53.088	53.088	53.088	53.088
Beheerslasten materieel	155.800	155.800	155.800	155.800
Beheerslasten per stelseltaak	208.888	208.888	208.888	208.888
Activiteitenlasten personeel	741.889	494.593	247.296	120.000
Activiteitenlasten materieel	2.849.000	993.000	0	536.000
Activiteitenlasten per stelseltaak	3.590.889	1.487.593	247.296	656.000
Totale lasten per stelseltaak	3.799.777	1.696.481	456.184	854.888
Lasten				
Beheerslasten personeel	212.352			
Beheerslasten materieel	623.200			
Totale beheerslasten	835.552			
Activiteitenlasten personeel	1.603.778			
Activiteitenlasten materieel	4.378.000			
Totale activiteitenlasten	5.981.778			
Totale lasten	6.817.330			
Baten				
Subsidie OC&W	6.763.330			
Baten detachering	54.000			
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	0			
Aangepast lezen				
Lasten	2010			
Aangepast lezen	11.350.000			
Baten				
Subsidie OC&W	11.350.000			

Begroting 2010 - 2012

Baten	2010	2011	2012
Subsidie OC&W	5.907.000	5.907.000	5.907.000
Opnemen in herziene subsidieaanvraag	856.330	856.330	856.330
Detachering medewerk KvL	54.000	54.000	54.000
Totale baten	6.817.330	6.817.330	6.817.330
Lasten			
Beheerslasten personeel	212.352	212.352	212.352
Beheerslasten materieel	623.200	623.200	623.200
Totale beheerslasten	835.552	835.552	835.552
Vertegenwoordiging	120.000	120.000	120.000
Onderzoek en kennisoverdracht	247.296	247.296	247.296
Digitale innovatie	247.296	247.296	247.296
Maatschappelijke verankering	247.296	247.296	247.296
Opleiding	247.296	247.296	247.296
Certificering	247.296	247.296	247.296
Aangepast lezen	247.296	247.296	247.296
Totale activiteitenlasten personeel	1.603.778	1.603.778	1.603.778
Vertegenwoordiging	130.000	130.000	130.000
Onderzoek en kennisoverdracht	729.000	729.000	729.000
Digitale innovatie	2.400.000	2.400.000	2.400.000
Maatschappelijke verankering	153.000	153.000	153.000
Opleiding	510.000	510.000	510.000
Certificering	456.000	456.000	456.000
Aangepast lezen	0	0	0
Totale activiteitenlasten materieel	4.378.000	4.378.000	4.378.000
Totale activiteitenlasten	5.981.778	5.981.778	5.981.778
Totale lasten	6.817.330	6.817.330	6.817.330
Aangepast lezen			
Lasten	2010	2011	2012
Aangepast lezen	11.350.000	11.350.000	11.350.000
Baten			
Subsidie OC&W	11.350.000	11.350.000	11.350.000

Grote Marktstraat 43 | 2511 BH Den Haag
Postbus 16146 | 2500 BC Den Haag
T +31(0)70 30 90 222 F +31(0)70 30 90 299
www.siob.nl | infosioob@siob.nl

Den Haag, maart 2010